

**Correspondence of Govert Loockermans
Stuyvesant-Rutherford papers (box 23), New York Historical Society.**

Transcription made by Janny Venema of the New Netherland Research Center from microfilm A-FM-200-C, held by the New York State Library. Corrections to this transcription were made using the images provided by Wim Vanraes.

The transcription follows the order of the microfilm.

Ick seg dat hij sijn wort niet hout nu schelt
hij mij voor een snapper en kackelaer
en dat men hoovardich is en dat men hem
niet genoch en resparteert en dat ick er
niet nae gemack hebbe van sijn beloften
met mijn te houden en soo voors soo dat
ick altemet heel collerijck woorden dat het mijn vrij
gestaen hadde het en sou niet wel afgeloopen hebben
gij schrijft vande duffels die verleede jaer
jaer quamen en noch ouwe waeren dat er
genoch waeren het lijkt dat er luijden sijn
die eventaris macken dat ick niet weet
het twellick mijn verwondert had ick
duffels in plast van cassen en ouwe gardijnen
en andere goeden duffels voor gecregen
hadde nu geen behoeven te coupon daerom
als de mester weer wat wilden senden sent
aenders niet dan goederen voor de wilden
volgende de specificatie hier neffen ganden
Ick schrijf hierboven dat ick duffels hebbe moeten coopen
gelijck ick gedaen hebbe Ick hebbe van Ever Tesselaer
aen goederen gecoft voor vierduesen tweenneegentich
gulden en 10 stuijvers 8 penningen aen goede waeren
en dat tegen 50 parcente gelijk het in Hollandt gelt
en dat alles op sijn reseco van de 4092:10:8 gaet af
voor het geen dat hij schuldich was aen de mesters
soo dat hem pront comt dat de mesters sullen gelieven
te betalen als het schiep gareveert is tot Amsterdam
voor de pallen alles op sijn reseco de somma van
drieduijsent vierhondert seven stuijvers 4 penningen
als te sien is in de obelegasie aen hem Tesselaer gege-
ven ende het factuer gaet hierneffens dat wij van

hem gecoft hebben

Ghij schrijft mijn vande parellen die gij mij
weerom gesonden hebt dat gij daer geen honder[t
gulden sout voor gecregen sout hebben
het verwondert mijn dat gij mij se wederom
sent omdat gij u gelt daer niet voor cont
crijgen hoewel dat het comanschap is toen het
schip verleden jaer hier quam sont gij mijn een
schael aenwicht en ordere om paerelle t

[new page]

coopen en nu wederom te senden het geeft

mijn een vrent nae bedencken hadden de
mester mijn de pelterij oock wederom
gesonden die soo schant coop vercoft sijn
Het sou mijn niet moijen doch ick hoor en
sien en noch reken moedeeren de vrinden
mijn aen de schip^f. die sou mijn seegen hoe
dat ick met de parels doen sou op een ander
tijt is het best als wij hier wat raers of
clijnnoijdie of eist kostelijcker voor valt
dat ick dat voor mijn reeckeninge coop
soo en salt mijn niet weerom gesonden
woorden gelijk of ick een jongen waer
of eenich mis trouwen het sou fraij
staen dat ickse de luijden wederom sou geven
daerwijse fienael van gecoft hebben het sou
gemackelijck voor de copluijden comen
te Amsterdam voor dien een groete partij
goed coopen en sagen datse haer gelt daer
niet voor connen krijgen datse het dan
met wederom geven vrij waren het is
hier te landen so niet dat men coopt moet men houden
al waer men daer de helft aen bekooft want ick docht
van dat dese een groet deel moijer waren dat er een
goede stuijver aen geavenseert soude sijn daerom kooft ick se
De schip^f. heeft hier groete moeijten gehad
van weegen de vracht heeft de bever tegen
7 gulden aengenomen en sommiegen op
condietie als U:E van hem wel sult hooren
Ick hebbe den 18 augustij vande Compagnie gecoft
1600 lb toeback voor [9??] stuyver per lb. contant en
Mochte niet reskontreen want sij verleegen sijn
om gelt het lijckt al wat sij krijgen dat het
in een afgront valt de toeback is heel goet
Ick hoop datse wel 16 a 18 stuijver per lb. sal gelden
alsoo het geen Kariebuese toeback is. Het is mijn
noch wel indachtich dat Henderick de snijder
eens sullicken toeback tuys brocht dat hij daer
een moije stuijver aen won hoop hetselofde

[new page]

hiervan te verwachten wat aengaet de schulden
hier uijt standen sijn al goede schulden vertrouwe
niet dat er 500 gulden banckeroeten sijn sullen sal met
toeback, bevers coren ertten betalt worden
de brandewijn sijn aende Viesthal behandich en

[F1-A-page 3]

was heel wel in sijn schick hij sal de vrinde wederom
lastich vallen de schipper heef Stuijvesant dat goet
besteelt Ick hoop alst de goede Godt belieft
vanden harefst over Versinnie een partij toeback
tuijs te senden want ick ben van sin Jan neef met
onse kist daer wij een vierde in hebben met een
partij goet naer Versinnie te senden om te sien
of wij onse reestanten aen den man te helpen
om retoren te macken want het fort Orangien sijn
wij meest quijt alsoo dat Vasterick alle de boren
op sijn handt heeft en met eeden verplech aen hem
om van anders geen goet te coopen dan als van hem

[*in the margin:*]

gelijck dat de broeder van Hartenbarigh
wel sal seggen en door die middel
als hij sal seggen is er kans om hem
een pap te kookken
Vasterick heeft hier een groete
quantetyt van conterebanden
gebrocht dat doet dat hij een
goede prijs sal doen doch reffere
mij aende vrinde hier neeffens ganden

-----

dat de schip^f. met de vrachten in de bocht [*sprin/spriù*]
dat is behoorelijck alsoo het mijn warick niet
is oock sou ick het soowel niet connen krijgen
als heij aengaenden vande cost gelden heeft
heij gecregen 26 gulden de bever. Het is goet
dat de mesters verdinghe met de luijden
macken die uijt Paterya comen want het valt
hier heel gemackelijck en soo het niet gespe-
cefeceert en was sou hier met groete moijten aan
de betalinge van bevers van 6 gulden qualijcken
connen becomen alsoo men hier 10 gulden aen loos
sewan moet geven voor een bever soo dat
de bevers hier duer sijn en in Patterija goedekoop
soo dat het best is dat de vrinde dat wilden verstan
dat van hier met vaert tuijgh op ander plassen voer
om [*ret***en - retouren?*] te halen gelijck dat Jacobus
mijn swagaer wel sal seggen de meesters connen
nu wel sien ende gissinge macken hoe dat onse
sacken staen en wat het gerendeert heeft
volgende de lijst hier neffens gande alsoo dat
wij ons best gedaen hebben om over te senden

dat wij hebben connen becomen ende de dingen
soo nau naer gesien als het moegelijck is geweest

[new page]

[F1-A-page 4]

om te doen vertrou hadden de vrinde hier selve
gewest en souden het niet nauwaer connen gedaen
hebben. de heer Stuijvesant heeft het al goet gedaen
soo wel van de huiden als van engelt als anders [JV: ws *ongelt*]
en hebben heel mindelijck afgereckent op
dese mannier de reconissie hebben gereckent hoe
veel dat hem van het hondert quam heeft otters
berhuiden elanshuiden bevers (2 halve) [5 gershuiden ??
gereckent en dat tegen acht gulden het stuck
en van hondert ach afgenomen ende wijn weer in
betalinge gegeven tegen ach gulden het stuck
en wij en hebben daer niet tegen gehadt wij hadde
wat harde worden om dat ick de bevers wou
reekenen gelijk de peltelij in Paterya vercoft
woorden maer het en con niet wesen alsoo dat al
de coopluijden over eenen cam geschoren worden
de 11 vatten suycker die wij sijn senende [*sendende?*] gaen ons en harte
barich aen alsoo wij die samen gecoft hebben moet oock
samen vercoft worden bij den lijst hier neeffens
ganden can de vrinde sien hoeveel het pont coest
de vracht is een stuijver per lb gelijk de hamborichgars
die met mijn verackortdert sijn volgende het contract
hier neffens ganden met haer gemackt waer van
het pampier in de doos lijet voorst noch alle ander pampier[en
soo van vrachten als cost gelden en wissels daer gaet
meede neffens 1 bael katoen die ick vande hamborgers
gekocht hebbe waeroff ick betaelt hebbe 80 gulden 10 st.
als ue sien kont inde rekeninge hierneffens gaende ende
de negotie van Juryen Schroder ue die kont die bael laete
weegen ende lyckqedelen dan met haer als meede met
de vrachte volgens contract
De Heer Stuijvesant sal UE in Hollant betale voor de vracht [?
ende kost gelde voor sijn 2 knechten ende van het loot doch
en weet noch niet hoe veel hij gehadt heeft doch de
schipper salt ue wel seggen want so seyt hij sal UE
in Hollant late betalen alles wat hij UE schuldig is

alsoo [JV, note: *ink much thinner*]

[new page]

[F1-B-page 2]

hem alles mocht bekent weesen ende van hem
ingevordert mochten worden op dat UE vroutie
ende wij andt onse mochten geraecken

wij hebben op de maet volgens het loodt vande duffels
geavanseert 176 elle soo datse ons nu boven 31 stuijvers
niet coomen te costen ----- oock daerenboven
noch dat eene stuck dat los gescheept is ----- is
puijck goet ende schandecoop UE mucht salvras
vercoopen mar niet minder als a 5 a 6 gul thondert
niet meer hebbende Sal eijndige. ende blijft van ons
altesaemen van hartten gegroet, ende Godt bevolen

Gillis Verbrugge
Seth Verbrugge
Govert vander [Liphorst
Gerret Arentsen

Cosijn Goverdt Loockemans ick ue cosijn
Seth Verbrugge soude UE wel p.tijckelier
geschreven hebben maer den tijt macht niet
veel. mijn hardt was goet, Ick bidde ue dat
de jongman Johannis de Peijster per ons schip
overcomende hem daer te landen doch wat
behulpich geliefte weesen int geen
hij ue om raet vraegt het is mijn vrouws
ooms susters soon van goeijen huijse
heeft ue hem tot hulp altemets
wat van doende tsij in de winckel alsoo hij langh
in een Sijlaeckewinckel gestaen heeft ofte
boodschappen hij salt gaeren doen alsoot
een goedt trouw knecht is dat hij daer
compt dat doet hij om wat te besoecken
Niet meer blijft van mijn ende
mijn vרותie van hartten gegroet
UE toegeneegen cosijn
Seth Verbrugge

[New page]

De gemeene Brieff aen Cosijn
Goverdt Loockmans

[F1-B-Page 1]

[new page]

S^r. Seth Verbrugge

Eersame diescrete S^r. ende vrindt nae
groetenisse ende wensinge alles goets saluijt

[F2-A-page 2]

dese dient als dat wij van dach ontrent mich [?]dach
over Pampes sijn gerackt en hebben twee
waterschepen gehuert voor achtien gulden
die UE gelieft te betalen en wilt soo wel
doen en steren noch 2: vadem branthout voor
de kock om te branden want weijnich hout voorde
hant is soo wat wij het nodich van doen sullen
hebben en noch 2 eesels om eeten in te doen met
een emmer met eijsere hoopen om water mede
boven te halen niet meer op dit pas dan sy[
gegroot en inde bescherming des alderhooghsten
bevolen vale. Actum int schip de Valckenier
den 16 April Anno 1647

H: B: W: B Jan Jansz Visscher

[new page]

Eersame diescrete
S^r. Seth Verbrugge
Tot Amsterdam

[F2-A-page 1c]

[new page]

S^r. Gillis Verbrugge en soon

[F1-C-page 1]

Seer beminde oom ende cosijns ick heb UE schrijvens
wel ontfange ende daeruijt verstaen de geleeget
heyt vande uytredinge vande Valckenier het
welck ick mijn verwondert dat het soo hoog int
gelt loopt doch het sal wel gaen soo het Godt belieft
die het sal seegeene daer ick geen twijffel aen en
slae ende die mijn gelieft gesontheyt te geve dat ick
het mach verhandeele tot het beste proffeyt alst ons
tot saligheyt mach strecke gelijk ick vast betrou
dat het sal geschijede voors soo is dat wij Compagnie
gemaect hebbe met een straetsvaerder met 24 stu[cken?
ende een bresiels vaerder en twe fransvaerders maer
daer sijn noch meer westvaerders die bij ons noch niet
gewest sijn noch de schipper vande Posthoorn die
na Angola gaet die heeft bij ons noch niet geweest
doch sulle in Compagnie gaen soo Kroon seyt het
heeft hier al wat vrij gewaeyt doch Godt loof ge[en
schade geschiet voors sal UE soon Johannes Verbrugge
de geleegetheyt wel seggen voors sal ick de reekeen[
vande onkosten met mijn huys vrou sende niet meer

op dit pas dan inde genade Godts bevolen die ons
wil gonne wat ons salig is ende een behoude rijs
gelijeft te verleene Alsoo wij van desen dach uyt
sullen loope

[new page]

S^r. Govert Loockemans

Eersame Voorsienige seer
dischreete S^r. ende Vrient

[F2-B-page 1]

Wij verstaen alhier dat de twee scheepen clær
leggende in Tessel gaende naer Oostindie
met den eersten goeden wint t' sij binnen
door ofte achter om, sullen t' seijl gaen
derhalven wij hier met den ander verstaen
U.E. benevens haer sult t' seijl gaen
ende om de tijt vant seijl gaen wel te weeten
cont aenden bewinthebber, ofte aen beyde schippers
versoecken dat als wanneer sij ancker lichten
een seyn gelieven te doen, op dat U.E. met haer
in compangie mocht gaen, waer aen ons
oordeels goede convooy sult hebben

Hier meede

Eersame voorsienige seer dischreete S^r. ende Vrient
beveele U. E. benevens U schipper ende bij
hebbende vriende inde bewaring Godes, ende
wensche U.E. de vreesse vreedde ende seegen
des Heeren amen

Amsterdam desen 27e April
Amsterdam
anno 1647

U.E. Vrient
Gerret Arentsen
Seth Verbrugge

[new document]

Eersame Vroomen
Jan Janse Visser sturman
opt schip den Valckenier
gaende naer Nieuw Nederlant
op de reede voort schut
Om cito voort te bestellen
aen S^r. Govert loockermans
coopman op dito schip

Poste Tessel

[F2-B-page 2]

Gilis Verbrugen
ende soon

Laus Deo op de Manhatans @ 1647

Seer beminde oom ende cosijn naer alle
behoorelijcke reverentie is desen aen U.E. te
schrijven als dat het met ons Godt sij loof
de rijs is cort gevallen wij sijn den 28
junij aen de Manhatans gecomen al te
samen clock ende gesont Godt sij loof
ende danck voor sijn goede genaden
voorst is mijn schrijvens als dat hier een
slappen handel is geweest en noch is door
dien dat het hier een slapen winter is
geweest, soo datter wijnich vellen sijn
gevallen wij sijn verackerdeert met Wullem
de Kaij voor ettelijcke plancken tegen drie
endertich stuijvers per stuck tot vracht
en wij hebben daer oock 3 a 4 hondert
stuckx die selvede sullen wij oock in schepen
met een partij stockvishout als wij
connen ackorderen met de commenduer
hij en wou nit met ons ackorderen voor
en al eer dat de Prinssees vertrocken
was dan sullen wij het met ons drien copen
Ick en Wullem de Kaij en Jacop daer is
ontrent 25 last soo dat ick vertrou
dat wij beter vrach hier vandaen
sullen heben als uijt Portegal door dien
dat ellick een soockt in te schepen wat
aen gadt van ons vertrou dat wij over
de twee dusen[t] vellen sullen tuijs senden
Ick sou van alles wel beter schrijven maer den
tijt heeft het niet connen lijden sal met
ons ijgen beter schrijven voorts sende ick
aende vrinden een wissel op kist van twee
honder gulden waer van mijn vrou tachentich
gulden toecomt van weegen een roock
aen Angeneetgen nicht die wellicken sal
trouwen met Montanie een vast
persoon ick ben den 2 augustij vande

[new page]

[F2-C-page 2]

de Manhatans te seijl gegaen naer de
Suijt rievier om te sien of de goede Godt
gaf dat ick daer wat con krijgen ende
de vrinde gelieven een mant naer karmis
soo het Godt belift het schip te verwachten
sal al in schepen al wat wij bij brengen
connen met ons schip sal ick van allens schrijven
hier sijn nu sullicken nue rechten en plackaten
waer teegen wij met reekest gedolleert hebben
sullen met het schip het Apostiel ende het
ander oversende sij hadden gragh dat wij
onse bocken souden tonnen aen wie wij ons
goet vercoft ende wat wij daer voor getroockeert
hadden waerover wij met allen de prinsepallen
met reekest versoocht het selvede niet toe
te staen waerover wij apostiel verwachten
de goeder sijn reedelijck wel met ons
schip overgecomen maer het schip is vrij
leek vertrou dat wij het leek sullen
vinden met hast bevele UE in de
bescharminge des alderhohgsten die ons
wil geven wat ons salich is en van
ons alle gegroet desen 2 augustij @ 1647

Hier is neffens een wissetie gestuert aen Gillis
Oom dat hij gelieft te betalen aen den de soon
vande viscael de somme van 78 gulden voor 12 beevers.

[new page]

[F2-D-page 1]

S^r. Goverdt Loockman

Laus Deo adij 12 augustus 1647 in Amsterdam

Eersamen seer discreten cosijn Saluijt UE aengenaeme vande 9 Maij uijt
het landt is ons wel ter handt gecomen den 22 julij, weegen het schip dicht
en wel beseijlt ende uwer aller gesontheit was ons lieff om hooren
Doch tsedert van UE geen tijdinge vernoomen dan wij verhoope UE alder
gesontheit ende behouden overcomst desen dient cordt,
wandt UE te ordeneren ofte bepalingh te stellen, weegen den handel
aldaer, dunckt ons onnodich te meer alsoot UE selfs veel aengaet
ende UE daer sijnde, de gelegentheijt ende voorvallende saecken dagelijcx
beter bekendt sijn als ons, derhalve bidde UE vriendelick
UE uijtterste devoor daerin gelieft te doen streckende tot t gemene

beste ende sien altijd opt meeste proofijt, wandt [t gemeen heeft veel groote swaere oncosten te draegen, als UE bekendt is, de retoeren die UE met Lieff soude mogen senden, sijn in prijs als volcht Bevers a 6¹/₄ a 6¹/₂ gulden t stuck ten hoogste, de [Otters is nu buijten tijts, doch vertrouwen dat het te winter op de prijs van verleede jaer sal aen draijen, UE is wel bekendt dat onse p^{tij}. a 6 gul door malcandren halde ende puijck Naer advenandt weegen de berehuijde ist gelijk met de otters nu geen prijs maer de onse hebbe gegouwen de heele p^{tij}. a 13¹/₄ gul t stuck doch connen niet segge wat se te winter sullen haele, maer UE condt evenwel hieruijt wat staet maecken, het salffraes houdt loopt heel tot niet, onse Pieter de Smet heeft 5000 lb ditto mede gebrocht connen niet hooger vercoopen als @ 10 gul. t hon[dert ende de gemene reders van S^r. Willem de Kay, hebben een briefff van hem, dat hij meer als 20000 lb ditto hout mede sal brengen Soo dat dat goet heel tot niet loopen, soo dattie wel diende halff te geeff al daer in te ruijlen, oock schreeff De Caij dat hij alle sijn drooge waeren vercoft hadde jae tot soo hooge prijs als daer noijt vercoft was, ende dat in bevers te betaelen, int begin van Junij ende meende dan 5000 bevers p. het schip over te stueren dit schrijven van hem dat hij dan eerst soude ontfange docht ons goet voor UE te weese, soo wanneer UE maer wat tijdich aldaer quampt, wandt de schuldenaers van hem met haer contantste ende rijpste goet dan bij UE sal coomen, om alsoo sijn goetie tweemaal om te setten ende laeten hem noc[h wat wachten gelijk dat hier te lande oock wel buerd doch den tijt sal leeren, hoe dat werck gegaen is, weegen de prijs van de hartten vellen a 7 a 8 gul t stuck naer sij leerich sijn, de wockesies [??] a 15 stuijvers t stuck, de karbouw hebbe wij vercoft p^r. de gloeiende Ove over gecoomen a 23 gul thond[ert doch onder de weerde, want Jan Yantsz [haijantsz?] heeft de sijne vercoft a 40 gul, voordts stockvishoudt Compeesie houdt ofte suijck[er ofte eenige andre waeren

[new page]

[F2-D-page2]

can UE de prijs wel sien in dese neffensgaende prijscorant wij alle UE toegeneege Reders versoecken op UE vriendelijck dat UE doch den heer Stuyvesandt daer te vriendt houdt ende maeckt dat UE altijd in sijn grasije blijft, alsout over ons gaen ende wat costen tsij hem te vereeren met het eene ofte ander daer hij ofte sijn vROUTIE sin aen heeft ofte ten waer de brock te groot was, can aldaer dat het dan is hem voorde prijs over doen dat het ons cost, wandt hij is alleman niet ende soo een man can ons groot goet ofte quaet doen wat UE doet houttie altijd nuterael, oft gebuerde dat de

vrije luiden ofte de heele gemeente tegen hem oppuseerde in cleijne ofte groote saecken, hout er UE doch buytten om alsoo in sijn gunst te blijven, wandt ons int gemeen daer veel aen gelegen is, om alle schaede te verhoeden, wandt soo UE hem tegen krijgt, ofte UE vijandt wordt, soo soude hij ons dapper in weegh connen weesen ende over een stroo ons de hals doen breecken, en alsoo al UE waeren ende onse waeren in plaets van proffijt tot schaede doen uijt vallen, Te meer hebben wij sijn gunst vandoen alsoo wij nu een seer groot werck bijder handt genoomen hebben als blijktt int gevolch

Wij hebben met den andere gereeckent ende de reeckening opgenomen doen ter tijt bevonden de uijtredinghe te costen achten sestich duysent tweehondert gul, dat is voor UE achtste pardt netto neegenduijsent seshondert gul. ende daer sijn nu noch naween ofte reekenen die naert opmaecken vand[e bovenstaende reeckeningh te voorschijn gecomen voort gemeen monteren duijsent gul. wat UE daeraff toecompt te betaelen cont selver wel reekenen.

Het is een seer swaere equipasie ende treft ons ge[4 a 5 inde bevers doch wij hebben der goede waer voor ende [bidden dat de goede Godt ons sijnen seegen daertoe sal verleenen [10 UE goede gesontheit ende neersticheijt opt dat UE ts[elvel? wel mucht dieliegeeren ende inployeeren Amen

Aengaende de staet vandt landt alhier ende andre coninckrijck[en alsmeede de vredenhandel is ongestaedich doch die [n aengaende Referere mij aende coerantten p^r mijn broeder gesonden ende eijndige deses ende blijft neffens alle vrienden ende goede cennise van alle de reders ende haer vroties seer gegroet ende inde bescherminge des alder hoogste bevolen

[new page]

[F2-D-page 3]

Gelieft doch met alle gelegentheit schrijven tsij over Nieu Engelandt ofte Sweede ofte over de Engelse Versinij want wij naer tijdinghe van UE t allen tijde verlangen ende sijn ons altijt seer aengenaem de selve te ontfangen, UE vrotie heeft mijn belast aen UE te schrijven soo wanneer UE om cousse scrijft datie doch de coluer daerbij soude stellen Sij is cloeck ende gesont soo datter haer niet en mancqueert als iets wat UE bekendt blijft als vooren van harten gegroet als mede van UE Beminde vale

UE cosijn

Seth Verbrugge
Wt de naem vande gemene reders
vandt schip De Valckenier dat
Godt bewardt

[new page]

Eersaeme discreten
Sr Goverdt Loockermans
Copm[an]
Op de Mannehattans

Pr Covard

P^r. Vasterick gecreghen
den 13 novembaer
@ 1647

[F2-D-page 4]

[New page]

S^r. Goverdt Loockemans 1647 Laus Deo adj 1 novem Amst.
[1x]
Eersaeme seer discreten cosijn Saluijt UE geluckiege
spoediege overcomst hebben wij den 25 Septr. P^r
Cees de Boer over de Eijlande comende wel verstaen
doch mondelinghe, ende nu oock breder mondelingh
p^r. tship de Prinsses dat seer deerlijck tusschen
den 27 ende 28 september te 12 uren in de verkeerde kaneel is
gebleeven neffens 86 siele Soo datter maer dese
21 p^rsoons volgens de lijst haer namen sijn gebercht
maeckt tsaemen 107 siele ende 2 p^rsoonen waren voort
blijven vant schip p^r sieckte gestorven is tsaemen
109 siele gelijk sij vande Mannehattans gescheijde
sijn, Tongeluck wordt de droncke stuerman
toegeschreeven, want sij daegs tevooren Smiddachs

[F2-E-page 1]

goede hoogte hadden ende waeren op 49 graeden 16 a 20 m[ijl]?
int rechte vaerwaeter vande rechte Caneel, de stuerman
sijn lengte was wel 30 mijle binne de caneel, ende
Joggom Pietersz was wel 28 mijle buijtte de Caneel
gelijck het daer naer bevonden wiert, maer de stier-
man sijn eijge hoofd volgende, liet terstandt [terstondt?]
de coers oostnoordoost setten om de Engelse
cust te gieren, 10 a 12 glaese soo geseijlt hebbende
en noch geen lant op doende beelde hem in oft se wat nae
aen de Franse cust hadde geweest, liet derhalve de
coers noordoost jae heel noordt noortoost, setten,
Het eerste lant datse saege, seijde de stuerman
dat Beversier ofte Wight most weesen ende juijst
wast de cust van Wales Engelandt met doncker
mist, ende doen wierden sij daer soo benardt
dat se het op 7 a 7^{1/2} vaedem waeter mosten setten
Dit was den 27 September naer de middach, ende in 5 a 6
glaesse viel het waeter 5 vadem, Soodat het schip
cordt daeraen vast sadt, maer bleeff noch heel
alsoo het waeter heel wegh liep, terwijl het
schip stil sadt maeckte de maets vlotte om daer
op t leven te salueeren, nu met het wassende waeter
begon het met een seer donckere nacht heel hardt
te waije, soodat het schip soodra het begon te
leeven, wierdt met drie worppen gesmeeten dat het
vanden andre viel

[new page]

[F2-E-page 2]

ende leck raeckte Sijns weeghs, Jochem Pietersz
Molijn de vaendraeger De Stom ende meer andre maets
sijn hier op den 23 October hier aengecoomen daer was
geen apprensie van goet te berge, daer wierden al
eeniche mensche ende bevers vande see opgeworpen
maer de dieffachtiege Engelse die waeren de onse te
machtich ende maecktent al prijs En goede buijt
tschip was 2 groote Duijse mijle van landt doet bleeff
Eijndiege deses droevege tijdingh

UE brieven aen ons hebbe noch niet vernoomen doch daer
sijn noch weijnich brieven te voorschijn gecomen
dan daer wordt geseijt, dat de schipper met veel
Boecken en schriften volgt, die gebercht sijn
ende de Engelse geen proffijt connen geven, Soo onse
niet te voorschijn coomen sullen moeten passienteeren
tot de comst vande Valckenier, Wij verhoope

soo het iets bij compt, dat UE de vracht vandt
stockvishout ende Eecke B [?] plancken aengenomen
sal hebben alsoo wij mondelingh verstaen UE in
bespreck hebt geweest

Wij hooren met verwonderinge, datter in dit schip
soo veel goets is geweest, het wordt hier begroot
op 15 a 16 duijsent bevers, dit veroorsaect
bij ons een vrees, dat UE licht niet veel sal
hebben, ofte connen overstueren, doch scheppen
wederom moet uijt het segge van Joggom Pietersz
ende andre, dat UE noch vrij wat gedaen hadde, ende
ende noch vrij wat doen souden, Soot soo uijtvalt
ende UE noch een moiye partije p^r. ons schip over
stuerdt ende behouden overcomende, soude seer
geluckigh weese, want met het blijven van all
dit goet soude licht connen bueren dattet op ijder
beever wel een croon scheelde dat wij met lief[de
nu meer sullen maecken als anders
Weegens UE handel aldaer connen wij UE geen regel
stellen, maer reeckommandeeren UE alles ten hoogste
oft voor UE selffs waer omt gemene proffijt
te soecken soo veel mogelijk is.

[new page]

[F2-E-page 3H]

UE gelieft op drooge ossehuiden te letten a 6 stuijvers
p^r lb ende de gesoutten a 2¹/₂ stuij hier te lande, cackou
@ 40 gul thondert, voort suiijker ende andre waren
condt UE sien p^r dese prijs coerandt
Oock recommanderen wij UE ten hoogste M. Hr
Stuijvesandt te vriendt te houwen Soo veel doen-
delijck is, ende gelieft ons met alle gelegent
heijt te schrijve over de Engelse Verginies
ofte de Noordt Eijndiege deses ende de heer verleent
UE goede gesontheit ende geluck in UE handel Ende blijft
van ons ende al de vrienden van harten gegroet neffens
Jan Neeff Verbrugge vale

UE cosijn Seth verbrugge
uijt de naem vande
gemeene reeders vande Valck[e
nier die Godt bewaerd

[new page]

F2-E-page 4]

Sr Goverdt Loockmans

[seal]

[new page] **Nota bene: geen foto's gevonden van het volgende:**

Gilis Verbrugge Laus Deo op de Manhatans @ 1647

Seer beminde ende gemeene reeders vande
Vallickenier Saluyt UE aengenaeme vanden 12
Augusty is mijn vanden brenger Vasterick den 13
november wel ter handt gecomen daeruyt verstaen [UE
alder gesontheyt het twellick ons aengenaem was
aen te hooren Wat de onse aengaet dancke
de Goede Godt voor sijn genaden tsijns den 8 octobaer
dat ons schip de Vallickenier is vertrocken het twellick
ick hoop behoude rijs sal gedaen hebben is hier niet
sonders voor gevallen als dat de heer Stuyvesandt
het schip genamt Santobinnie daer Westerhuysen
coopman op was prijs gemaackt de 5 octobaer
in Nue haven om de noort ende de huys vrou
van de heer Stuyvesant is den 9 octobaer in de cram
gecom van een jongen soon Mester Herman die
op het Fort Orangie als coopman voor de Compagnie
heeft met sijn swarte jongen tedon gehadt en
noch een ander genamt Swist Jan [Smits Jan?] sijn bijde bij de
wilde geloopen maer de jongen is gevangen
5 dagen nae het vertreck van ons schip ben ick
naer de noort gevaren met ons jacht om te
handelen bij de wilden om seewan daer ick een moye
partij gecregen heb ben den 2 desember weer
aen de Manhatans gecomen, toen is mij UE
schrijvens ter handt geleverd ende den inhoudt
wel verstaen aengaende den handel alhier Hoop[
sal wel gaen maer hoeveel hoeveel stuck ick tuys sal
sende en kan ick van te vooren niet weeten
als de kig [?] doen wan wij oock al wat [?] uyt staen
hebben en wij oock niet slapen alser wat te
doen is want het gaet hier alsoo gelijk gij schrijft
dat sij het goet om setten en laeten den eersten
ter [ver?] loopen het duer vercopen sal lichtelijck noch goe
coop gerecken woorden hij heeft noch niet een lb
saesevras en sal niet krijgen sij sal mijn al drogh
geleverd woorden soo dat wij daeraen wel sullen
behouden belijven wat aengaet de peltrij
woort hier wat hoogh in geruyt door de menich[te ?

[new page]

van verscheyde coopluyden hier aen de Manhatans
Ick heb ons jacht het bovenwarick laetten

afbrecken doordien het niet bequam was om
door see te gaen ick had anders al naer de suyt
gewest doch soodra als het claer is soo weer en
wint wil dienen gier ick een goede vaert op Barbados
uyt Nu Engelandt met fictalie daer men goe
coop sou connen aen comen dat wij daer vrij mochten
varen om soo catton ende andere goederen tot
reetoeren te [macken ?] soo dat ick vertrou dat men
goede profijten doen soudent men sou hier of vande
Engelsge een goede vracht connen bedinge
den heer Stuyvesandt heef daarvan aen de Comp
geschreven en dat de toeback met ach prsento
sou vrij sijn hij is ons soo behullijck en toegedaen
ende heel tot ons genegen qualijck een
gast mael of Jacop of ick sijnde mede als ick
tuys sijn soo dat ick niet weet hoe dat wij dat
sullen reeckenspanseeren wan hey van niemant
eist [iets?] begerent ende hij en sijn huysvrou sijn mij
dat ick niet naer laeten sal te schrijven om
mijn vrou want het uytvlucht is altijd tot
ons hetsij Jacop of Olof Stevensen of luytenans
Nuyton soo dat ick hem sal wel te vrindt houden
Ick en laet hem niet verleegen als het er t
bij comt [?] het twellick hem aengenaem is als
ick wel verstaen heb uyt sijn woorden ick sou wel
meer schrijven maer men weet niet of de bever [buren?
bestelt worden sonder opbrecken of niet voors
Soo hoop ick dat het schip de Vallickenier behouden
sal tuysgecomen sijn waeraen ick mijn reffereer
daer gij van alles wel sult hooren noch wat nuis
Jan Jacop Hap [?] sal trouwen met een weeduwe
met 3 kinders van Harrie de backer op het Fort Orangie een
deughtsamme vrou Ick hoop dat hij het oude
wesen nu sal af legen en nemen een Godt
salich leeven aen hier is oock uyt de gemeynten
gecoosen 9 mannen die gemeynsluyden worden genomt
waervan 3 alle donderdach sitten inde raet en dat
een maant lang dan weer ander drie op wat
mannier se gecoosen sijn vollicht drie uyt de coopluyden
te weten Augustijnnis Hartenbarich en ick uyt de
borgars Jacop Couwenhoven Jan Damen Henderick Kip

[new page]

Uyt de boren Jan Eversen Bout Machgie Jansen,
tomhal [*JV: Thomas Hall*] soodat wij 9 sterick sijn die wat uyt

te richten heef vande gementen en voorde
raet uit afgedan voor die woorden aen de drie
gewesen en met de drie niet en connen verdrag[en
en soecken appel moet datelijck ses gulden gegeven voor[
apeel [?] hier hebbe het gene dat hier voor destij[ts
is voorgevallen maer men moet accijs geven van
de wijn die se tapt 2 stuyvers voorde can of diese
vervoert ick sou wel aen mijn vrou geschreven
hebben maer ick hoop datse nu al in see is dat
Godt wel geven voors gelift soo veel te don
en stieren ons 20 a 30 lb goede voogellijm ende
bierpinten en mingelen geeect en tinnen hier
mede eyndichgen wensgen
altesamen gelick van harten seer gegroet en gelieft
Moerder seer te groeten en alde vrinden

Laus de Sempe in Nieu Amsterdam in Nieunederla[nt

Beminde oom en gemeene reeders saluyt
UE gesontheyt heeft mijn aengenaem geweest om hoo[ren
Pr. de brieve hier voor gemelt [onleesbaar
ick Godt voor goede gesontheyt vorder soo dient dan dese [
als dat Govert neef dese 19 maert van hier met het jacht
naer de suyt gegaen is daer dewelck ick hoop dat God de
Heer hem een goede handel sal verlene want hier is
het heel slegt vanweege de pelterye ende vanwege
Jakop Janse is mede in jannewary int groote
gilt getreede met de weduwe voorgenoemt en Mr.
Harm heeft hemselve ondert ijs begeeven en hemselve
verdroncke aen het fort Oranje door dien datter volck
was om hem gevange te nemen soo dat hij noch een quaet
eynt genoome heeft voorder noch soo hebbe wij hier
tijding uyt de brieve van Melijn ende Jochem Pieterse
als dat het schip de Prinsses gebleven is het welck hier
een groote bedroeftheyt was doen was doen wij die tijding hier
eerst kreege want veel luyde hier te lande hebbende haer
middelties die sij hier bijeen geschraept hadde daer
meede bij verlooren ende sommige haer goet ende bloet [vorders ?
soo en [onleesbare regel
Een hartelijcke groetenisse aen UE ende Govert neef ael
UE des gelijckx al is hij apsent hij heeft het op mijn [
begeert blijft van mijn UE dienaer Met alle [?] UE
huysvrouties gegroet het welck ick hoop dat Godt [

UE en mijn wil geve het geen tot salicheyt noodig
is Amen.

[new page]

Pr Govert Loockeman Laus Deo Adij in Amsterdam
den 24 Maertus 1648

Seer beminde cosijn Saluijdt
dient dese als dat ick UE brief van
den 21 desember vande Valckenier
wel ontfangen heb: ende daeruyt
verstaen U.E gesonheydt daer ick
seer blijde om ben; aengaende
mijn persoon is Godt loof noch
kloeck ende gesondt daer ick
Godt niet te volle kan voor dancken
voor sijn genaede, Amen Voorders
soo wilt doch soo veel doen dat ghij
de dinge van weege Wolver buer wel
te dege ondersoeck soo veel als
mogelijck is van weege Claes
Bordingh want hij in 2 jaren geen
geldt noch schrift noydt gesien en
heeft als ghij uyt sijn schrijven wel
hooren sal wandt ghij hem grootte
vrinschoep doen sal: daerom cosijn doet
UE best daer meede wandt de eene
vrintschoep is den ander waerdt doet
ghij diet voor hem op een ander tijt
can hij het voor UE weeder doen
soo wel in eene dinch als in andere maer
van weege UE schrijven als dat ghij
UE huysvrou wel woude daer hebben
dat is UE niet te miesprijsen maer ick
hadde geedacht dat ghij soo mal niet
soud sijn maer uyt UE schrijven soo sien
ick wel dat ghij het meent want ghij
aen alle vrinde geeschreven hebt daer
ghij heel qualijck aen gedaen hebt maer
hadt ghij noch aen UE reeders geschreeven
soo sou UE huysvrou beter te vrede gee
weest he[bben?] want sij nu soo ontstelt
is dat sij [5] selve niet en weet

[new page]

wat sij doen soude int eene deel woudese

wel dat sij bij UE waer en int andere soo
can sij niet van weegen har quel* lijf het [* quellich lijf?
eerste dat sij het graveel heeft het ander
vande quellinch indt hoeft ende dan in lijff
en dan met de 3 kinderen over see te gaen
ick loof wel dat ghij het selve niet
begeeren en sou al hoewel ghij daerom
schrijft daerom stel U:E: tevrede en dencht [?
dat de tijdt wel over comen sal: maer
in klucht geschreven soo wenste wel
dat ghij wat kanffer bij :U: hadt om de op
stijginch des vlees een betye te temperen
ick hadde gedocht wat te stueren in een
pampiertye niet geen daen want
ghij mocht er quadt om geworden hadde maer
het soude uyt een klucht geschiet sijn als bove
vermelt want wij malkaer wel kenne
want ghij oock een boef sij om soo wat
cluctier te schrijven: maer als ghij met
lief eens over muecht komen soo meucht
ghij u hoeft niet heel houde want ghij
soo gequelt worde van ons alle hier meede
soo blijft den Heere bevolen maer ick hoope
dat ghij het in klucht aennemen sal:
ende wilt doch sooveel doen ende segge alde
vrinde veel goede nacht ende oock die
geene die na mijn vragen ende ick wens
UE veel goede nacht ende alle onse vrinde
bij namen 7 [?] :U:E: moeder ende mijn vader
ende moeder en onse Mary luyls [*Culs?*] en, al het
sootje

UE Cosijn Joannes Ver
brugge

Maer van weegen de Prinses
hoope dat ghij de [tich ?] wel
gekrege hebt als dat hij gebleve is
ende dat er 21 mense sijn gebercht

[new page]

Den 28 Augusty [benit ?
[wort @ 1648

Aenden Eersamen seer
discreten S^r. Govert
Loockeman in Niuneder

lant

Met vrindt
die Godt bewaerd

[new page] [NB: dit weer wel op foto's op cd:]

[F3-B-page 1]

Cosijn Goverdt Lockemans Laus Deo Ady 26 Meerdt In Amst. 1648

Eersaeme seer discreten cosijn Saluijt, onse laetste
is geweest p^r tship De Jaeger, over de Engelse Verginnies
in October, doch tsedert UE aengenaeme p^r ons schip De
Valckenier den 19 Desember wel ontfangen
Desen dient UE p^r. advijes, de ingelaede goederen hebbe alles
tot een hooge prijs vercoft, gelijk UE uijt dese neffens
gaende reeck. cont sien, oock can UE daerbij sien
dat het wederom aengeleijt is, neffens dese gaet oock
P^r.?] een factura van alde ingelaede goederen die wij UE nu
wederom voor de retoeren sijn sendende ende hebbe de
selve gecoft volgens UE notiesie, sooveer de peninge
mochten strecken, doch is ons noch ontschooten dat den
incoop grooter is als den vercoop, gelijk blijkt de
corte reeckeninge, wij hebben onse duffels nu van
de man sijn meester tegen over S^r. Hardenberch,
gecoft, ons dunckt het schoon dick goet is en heel
goet van coluer en in prijs minder als verlede jaer
@ 32³/4 stuyvers de el nadt gevert, Wij hebben een
goet genoeg, onse goederen duer vercoft ende den
incoop wederom goet coop tschijn de Heer met

] ons is wandt UE uijtgaende wij seyde off UE noch hucht [*Deze regel is bijna onleesbaar: op de vouw*]
van dit jaer salt niet beschietten, alsoodt laet int jaer
was, ende saege maer op de aencomende reijsse
ende juijt ist een heele goede reys naert wij reeck
connen, doch weetent niet wel, wij hadde wel gewilt
dat UE ons wat meer openinge gedaen hadde, maer dat
UE geen tijt hebt gehad dat connen wij wel gelove
dan UE cont ons door Jan Neeff int cort corants-
wijs den vercop laeten stellen hebben, ende soo ontrent
hoeveel vercoft was van ijder goet,
P^r. UE brieff schrijft UE ons wel anderhalff sijde vol
niuwe tijdinge, als mede vandt scheeptie omde noort
voordts den staet vandt lant, welck onnodich is alsoo
wij dat vanden schipper ende passagiers mondelinch
genoch verstaen, maer weegen de negosie, dat gaet
ons ter hartten, UE schrijft wel met naerd^r Breder

maer UE gelieft te dencken dat het niet en is gelijk
Franckrijck ende andre plaetse, daer alle weecken
posten gaen, maer tsal immers een heel jaer
aenloopen eer wij naerder tijdinge hebben
dien tijt sal ons seer lange vallen

[new page]

[F3-B-page 2]

Ick Seth Verbrugge, hebbe veel voor een mannier
als ick een brieff te schrijven hebbe daeraen geleege is
ende alles wat largo wil stellen, Soo begin ick jae
wel veerthien daegen te vooren in mijn cladtboeck te stellen
tgeen dan noodich is, ende ondertusschen, wat bedencken-
de stel ick dan meede daerbij, tot opt lest toe, ende dan
daruijt int nett een brieff geformeert, twelck dan
mackelijck voor UE is, ende dienstich voor degeene daer
se aencompt, maer dat UE die sulcken groote dingen
onderhanden hebt, opt de laetste tijt onse brieven
wil schrijven, t is onmogelijck op soo een cortten
stoot alles te bedencken ende largo te schrijven
Weegen tgemeen beste, dat de goederen wel gegouwen
hebben als voorsz, dat hebben wij in toecomende niet te
verwachten, maer dat de bevers noch meer sullen gelde
als over jaer dat geloove wij vast, wandt tgoet dat
p^r: de prinses gebleeven is, dat is uijt de werelt, ende
sal de bevers twee jaeren in prijs houden, derhalve
siet dat UE nu gauw sijt in dese tijt, want heeft
ons dapper in dese cleijne pertij goet gedaen, hoeveel te
meer soo UE wat groote quantietejt nu met den
naesten over sendt, Siet doch dattie al bijeen raep
wat doendelijck is, wandt dit jaer salt met de bevers
noch wat weese, wilt oock dieshalve het schip daer
met Lieff coomende Soo seer spoedije als mogelijck
is Omt schip drae daer vandaen aff te veerdiege om alsoo
eerst aende mardt te weesen, wilt hem niet houwen
leggen naerde suijtse reijs maer Sieto, affveerdige
met tgeen dat UE gereet bije hebt, ende soo UE naer
sijn vertreck noch iets handelde ofte creegh condt
dat met dandre scheepen naer senden, doch wilt UE
menige met ons schip schrijven ofter noch wat sal
volgen ofte niet, ende in wat schip, opdat wij dan
daer op laeten verseeckeren
Weegen tstockvishout, heeft oock veel gelt gegouwen
gelijck UE in de reeck sien condt, hadde de Prinses
behouden overgecoomen soude booven a 10 a 11 gul
niet gemaect hebben, ende UE moet oock in toecomende

geen hooger gissingh maecken, doch wij ordonneeren
UE soo gij tot deselve condietse wederom condt
commen ofte noch wat hooger condt UE gangh
gaen, wandt daer is geen cans om al onse goederen in bevers
te verhandelen ende t hout is dan noch soo goet
als beevers

[new page]

[F3-B-page 3

De plancke soude meer in prijs gehaelt hebben maer sij
sijn te cordt, moeten a 37 a 38 a 39 voeten weese
dat sou een rijcxdaelder opt stuck scheelen
doch die UE hebt condt senden soder plaets is, maer
stockvishout ende bever cassen op vracht moeten
voor gaen, Soo UE wederom plancken bestelt [*besteet?*]
moet op de langte letten

Tsalffras houdt is hier vol, soo UE wederom sent
vreese die prijs niet sal connen maecken, condt UE
daer vercoopen aen Hardenberchs broer ofte de boeren
mucht het wel doen hier te betaelen, Sij sullen aprent
daer wel aen willen alsoo sij een groot schip hebben
Otters berehuijden, sullen in prijs van dit jaer
noch wat weese gelijk de bevers

Let doch wel op harttevelle, Dit was goet goet
De schipper heeft in Wigt in Engelant groote
moeijte gehadt weegen de Engelsman gelijk hij
UE mondelingh wel sal segge, ende heeft
ons *f*438 gul gecost, de Compangie willen
daervan niet weeten, UE moet dat van M^r. heer
Stuijvesandt sien int te vorderen in de regoniesse
De costgelde van haer dienders neemen sij aen tegen
a 7 en 11 stuij daeghs gelijk sij op Bresiel neemen
Wat UE doet geeft geen gelt op op wissel wandt de
compangie geeft niemant noch coop oock geen
reeckeninge, hoe goede coop dat se UE can krijge
De reeck die UE ons gesonden hebt is niet pluijs
alsoodt maer van de eijgennaer een seggen is
geweest, off sij dat met haer drie getuijge
can niet falieren Soo der eeniege vrienden
quaemen om te inne derhalve sende deselve weder[om
ende cont sien oft daer tot garandt con coomen
Wij verstaen met verwonderingh uijt ons p^rtijckelier[e
brieven van UE, dat UE soo instandelijck elck in
pertijckelier versoect dat wij UE huijsvrouw
doch soude laeten trecken om UE bij te coomen, het
dunckt ons altesaemen heel vreempt ende hadde sulcx

van UE niet verwacht, hoewel het bij ons niet en staet, wandt connen aen haer niet bemercken dat sij gesint soude weese met haer drie kinderen te volgen Salmen recht uijt haer mondt oordeelen

[new page]

[F3-B-page 4]

maer alsoo wij verstaen vand andere goede vrienden datse UE in haer brieff thuijs ontbiet, doch verhoope UE wijsser sult weesen, ende gelieft naer sulcken raet doch niet te luijsteren, maer laet het swarts meest weegen wandt UE immers bekendt is ende wel weet wat contractt wij tsaemen gemaect hebben, waer op wij sulcken een swaere equiepasië aengegaen hebben daerom siet wel voor UE wat gij doet op dat gij ons ende UE selve in dese goede tijt niet te cordt en doet op dat het werck in mijn en vrientschap mach eijndigen twelck wij UE wel van harten toevertrouwen wandt om de waerheijt de segge, daer is soo menich welhebbendt man die om tot meerder avansement te coomen wel 2 a 3 jaeren jae meer apseenteert van sijn vroudie, men moet het ijsser smeeden terwijlt heet is, Oock soo gaet den tijt al halff slaepende duer ende sal met der haest verbij weesen

Wat UE doet wacht UE voort uijtborgen soo veel mogelijk is op dat wij onse tijt om sijnde een effe boom met den andren connen maecken, wij hadde wel gewilt dat UE ons wat openinge hadde gedaen van onse ouwe schulden ofte ingecomen sijn ofte niet

Inde kist van UE swaeger Jacop Couwenhove sijn alde sluetels van de keevis de nommers die op de cevis sijn aende sluetels met touweties gecnoopt, doet soo wel ende draegt goede sorghe dat dat goetie soeties gehandelt wordt alsoot teer is Bijde sluetels vande cevis is een fijn schaeltie met een pondt cooper gewigt om gout ofte peerlen te weegen, de grootste lompigste peerlen die wij hadde ongegaet gelde hier a 60 gul de twee loodt ende het cleijn snoer goet dat wij hadde a 35 gulde ons de grootste moijste dat corte snoertie dat bedroegh hier ontrent a f150 gul, oft UE iets voorviel cont hier naer reguleeren maer let wel op blanck van waeter ende niet heel [geel?]

Gelieft doch Jan Neeff Verbrugge alle dinge p^ratient te laeten aenteycken so wel cleijn als groot

opdat, dat Godt verhoede UE quam te sterven

[This continues in document foto [F3-C-page 4]

[new page]

[F3-C-page 1]

Goverdt Lockemans Laus Deyo den 26 meerdt 1648

Coppij uijt de brief met de Valckenier gesonde

Eersamen seer dicreten cosijn salijdt onse laste
is geweest p^r het schip de Jager over de Engelsche
Verginnies in oocktober docht sederdt UE aengename
p^r ons schip De Valckenier den 19 desember wel ontfange
dese dient UE: p^r advijs: de ingelade goederen hebbe alles
tot een hooge prijs vercoft gelijk UE uijt dese neffens
gaende reecke condt sien Oock condt UE p^r de
selve sien dat het wederom aen gelijdt is neffens
dese gaet een factuer van alde ingelaede goederen
die wij UE nu voor de retoere sijn sendende ende
hebbe deselve volgens UE: notijsie gecoft soo
veer de peninge mocht strecken doch is ons noch
ontschooten dat den inkoop grooter is als den vercoop
als blijck de cortte reegver. wij hebben onse duffels
nu van de man over Hardenberchs meester gecoft
ons dunckt dat het schoon dick ende goet coluer
is ende veel beter coop a 32³/₄ stuijver nadt
geverrvt te leveren wij hebbe een goet genoeg
onse goederen duer vercoft ende den inkoop wederom
goetcoop, tshijndt dat de Heer met ons is, want
UE: uijtgaende seijden oft UE: hueght van dit jaer ofte
dese reijs salt niet beschietten alsoot laet int jaer was
ende sagen maer op de aencomende reijssse ende juijst
is het een heele goede reijs naer wijt reekenen
connen, doch weetent niet wel wij hadde wel
gewiltdt dat UE ons wat meer openinge gedaen hadde
dat U:E: geen tijt hebt gehad conne dat wel geloven, maer
U:E: condt ons door Jan neef int cordt corandtsgewijs
den vercoop laete stelle hebben, ende soo ontrent hoeveel
vercoft was van d'ijder den vercop wel laeten weeten
hebbe P^r UE brieff schrijft UE ons wel ander halfve
sij vol niuwe tijdinge onnodich is van dat schieptie
om de noordt ende voorts den staet vandt landt alsoo
wij dat mondelingh van de schipper ende passagiers geno[cht
verstaen maer weegen de negosie dat gaet ons ter harten
U:E: schrijft wel met naerder Breder, maer het is

niet gelijk op Franckrijck ofte andrere plase alle
weecken posten gaen maer sal immers sal een heel
jaer aen loopen eer wij naerder tijdinch hebben dien
tijt ons seer lange valle, Ick Seth Verbrugge hebbe veel
voor een mannier als ick brieffe te schrijve hebbe daer
aen gelegen is, ende alles wat largo wil stellen soo
begint ick ja wel 14 dagen tevooren in mijn

[new page]

[F3-C- page 2]

cladtboeck te stelle tgeen daer nodich is ende
ondertusschen wat bedenckende stelt mede daer
bij tot op lest toe ende daen daer uijt int net een
brief geformeert twelck dan mackelijck voor
UE selfs ende dienstich voor de geene daer
hij aen gesonden wordt maer da[t] UE die sulke groote
dinge onderhanden hebt op de laeste uer onse briven
wilt schrijven tis U:E: ommogelijck ende een ijder
op soo een cordte stot alles te bedencken ende
largo te schrijven - weegen tgemeene beste dat
de goederen wel gegouwen hebben als voors hebbe
in toecomende soo goedt niet te verwachte
naer dat de bevers noch meer sal gelde als over jaer
dat gelove wij, wandt dat goedt dat p^r de Pri[n]sses
gebleven is dat is uijt de werelt ende sal de bevers
2: jaeren in prijs houden derhalven siet dat U:E: gau ben
in dese tijt want het heeft ons dapper in dese clijne
pertij goet gedaen hoe veel te meer soo UE wat
grote quantetijt nu met den nasten oversent
siet datije al bij een raept wat doendelijck is wandt
dier jaer salt met de bevers noch wat weesen
wilt oock dieshalve het schip daer comende
soo seer spoeije als mogelijck is omdt schip drae
daer vandaen afte veerdiege om also eerst aende
mardt te weesse ofte de tweede welt hem niet
houden legge naerde suijtse reijs maer Sietto of
verdiege met het geen dat UE bij hebt ende soo
UE nart vertreck vandt schip noch iets creegh cont
dat met de andre schip noch sende doch wilt U:E:
meemingh met ons schip wat schrijven offer noch
wat sal volgen ofte niet ende in wat schip op datte[
wij op soude connen laeten verseeckeren wee[gens
tstockvishout heeft oock veel gelts [gegeven ?
gelijck U:E: in de reeck. versien condt hadde de Prins[es
behouden over gecomen soude boven 10 a 11: gu
niet gemaect hebbe ende UE moet oock in

toecomende geen hooger gissing maecken dan
wij ordeneeren UE soo UE tot deselve conditsie
wederom cont comen ofte noch wat hoocher
cont UE gang gaen wandt daer is geen cans al
onse goederen in bevers te verhandelen thoudt is
dan noch soo goed als bevers

[new page]

[F3-C-page 3]

De plancke soude meer in prijs gehaelt hebben maer
sij sijn te cordt moeten a 38 a 39 voeten langh weese
dat sou een rijchdaelder op stuck scheelen doch die U:E: hebt
cont sende soder plaes is, stockvishoudt en bevers cas[?
vracht moet voor gaen soo U:E: wederom besteet
moet u op de langte letten - tsalfras houdt is hier vol
Soo U:E: wederom sendt vreesse die prijs niet sullen con[ne
maecken, cont U:E: daer vercoopen aen Hardenberch
hier te betaelen Broer ofte de boeren mucht het wel
doen sij sullen aprent wel wille hebben alsoo sij een
grootd schipdt hebbe, otters berehuijden sollen mede
in?] prijs van dit jaer noch wat weese gelijk de bevers
let doch wel op de hartevelle diet was goedt goedt
De schipper heeft in Wight in Engelandt groote moe[ij]te
gehadt weege de Engelse man gelijk de schipper U:E:
mondeling sal seggen ende heeft ons 43[8] gulde gecost
de compangie wil daer niet van weeten U:E moet dat
van M^f. Stuijvesant sien te krijgen in de reconiesie,
de costgelde neem se aen van haer dienars a 7: en 11: st.
daeghs gelijk sij neemen, wat U:E: doet geeft geen
gelt op wissel wandt de compani en betaeldt nima[nt
niet, noch coopt geen reeck. hoe goede coopdt dat
U:E: condt krijgen; de reeckegin die U:E: ons gensonnen heb[t
is niet pluijs alsoot maer van de eijgenaer een seggen
is geweest oft sij dat met haer drie getuijge cant niet
faliederer soo der eenige vrinde quamen om te inne
daer halve sende deselve wederom ende condt sien oft
aldaer tot de grande conde comen - Wij verstaen
met verwonderinge uijt onse pertijckelere briven
van U:E: soo instantlijck elck int pertyckelier
versoeckt dat wij UE huijsvrou doch soude laeten trecken
om U:E bij te coomen, het dunck ons al te samen seer
vreemt: ende hadde sulck van U:E: niet verwacht het
wel het bij ons niet en staet want conne aen haer
niet bemercken dat sij gesindt soude weese met haer
drie kinderen te volgen, sal men recht uijt haer mondt [
oordelen: maer alsoo wij verstaen van andre vrinde

datse U:E: in haer brief thuijs ontbiedt, doch verhoop[en
U:E: wijsser suldt weessen ende gelieft naer sulcken
raet doch niet te luijsteren, maer laet het swarts [
meest weegen, wandt U:E: immers bekendt is
ende wel weet, wat contract wij saemen gemaect
hebbe, waerop wij sulcke sware equipasi aen gegaen
hebbe in dese goede tijt daer om siet wel voor U:E: wat
gij doet op dat gij ons ende U selve niet te cordt en doet

[new page]

[F3-C-page 4]

Opdat het werck in min en vrintd schap mach eijndig[en
twelck wij U:E: van hartte toevertrouwe, want om de
waerheijt te segge daer is soo meenich welhebbent
man die om tot meerder avanssement coomen wel
3: a 4: jaeren apseenteert van sijn vroustijde, men moet
eijser smeen terwijlt heet is alsoo de tijt met der hast
duer sal weese ende half slaepende duer gaedt wat
U:E: doet wacht U:E: voort uijtborgen soo veel mogelijk
is opdat wij ons tijt om sijnde een effe boom met den
andre connen maecken hedde wel gewildt dat U:E:
[ons wat] openinght hadde gedaen [van ons ouwe schulden
ofse meest ingecomen sijn ofte niet inde [kist
van U:E: swaeger Jacob Couwenhoven sijnde sluetels
vande keevis de n^o die op de kas staet is ande sluetels
met cnooptis met touwetijes, doet soo wel ende
dracht doch goede sorgge dat het goetijde soetijes gehandelt
wordt alsoot teertis is: Bij de sluetels vande kasse
leijdt is een fijn schaeltie met een cooper gewicht
om goudt ofte perlen meede te weege de groote lomp-
ichste peerlen die wij hadde ongegaet gouwen hier
a: 60: gulden twee loodt ende het clijn snoer goet dat
wij hadde a 35 gulde twee loodt [ons] de grootste [moijste
corte snoertie dat bedraegh ontrent f150 gulden [ofte ?
iest voor viel cont U:E: hier nae regeleren maer
let wel op blanck van waeter niet geel gelieft
doch Jan neef Verbrugge alle ding p^rtientent aent te laeten
teijckene soo wel cleijn als groot opdat Godt wilt
verhoede U:E: quam te sterven hem alles mocht bekent

[nota bene: hier stopt het vorige doc. abrupt, zie [F3-B-page 4]

weesen ende van hem ingevordert moechte worden op
dat U:E: vroustijde ende wij aent ons goet mochte geracken
Wij hebbe op de maet [moet?] volgens op loodt geavanseert: 176:el[
soo datse ons nu boven 31: stuijvers niet coomen te costen

oock daer en boven noch dat eene stuck dat los gescheept [
is: is puijck goet ende schandecoop - den 30 meert UE[gesch.
cosijn onse laetse was van de 26 meert dese diet tgeen daerin vergeeten heb dat
is: dat wij U:E: ten hoogsten reeck om [?] int aencoomen van ons schip wel
achtingh slaet op den vercop ende dunckt ons geraede, te vercoopen
soo redelijck bij comp, alsoo U:E: noch een ander schip op de hacken sal
volgen van Hardenburch ende ten tweede al wat U:E: nu tot bevers
cont maecken ende an dese marckt cont krijgen dat sal stuck voor
stuck wel een gulde scheelen nu ofte 't jaer daeraen derhalve [kooman-
deeren wij U:E: ten hoogsten hier op te letten, het eijser ceel en mout
steen, wijn en duffels, spijckers pannen comt p^r ditto schip van
Hardenberch seer veel tseggen is hiervan dat ditto schip ontrent
14 dagen sal volgen

[new page]

[F3-D-page 1]

Discreten Cosijn Saluijt Desen dient om alleen
dese ingeslootene te behandige waeraen wij ons
in alle reefferen, is sedert niet voorgevalle
Niet anders Blijft van hartten gegroet
van mijn ende all de vrienden UE vrouetie
is nu heel wel te pas dat lanck mach dueren
Amen den 4 april 1648 Amsterdam

P^r. Seth Verbrugge
UE cosijn

[new page]

[F3-E-page 1]

Sr Govert Lookermans

Laus Deo in Nieu Nederlant Ady den 17 april 1648
[1x]
Beminde cosijn Saluijt UE brieve p^r. den brenger
deser sijn wel ter hant gekome daeruijt verstaen
UE arrievement het welck mijn aengenaem was
om hoore voorders dan soo sal ick het goet daer UE
mijn om schrijft met den eersten wel bestelle,
maer van weege de keetels sijn hier niet te bekom[en
ende gisteere is Alhier gekoome het schip van Vastri[ck
maer ditto Vastrick is selver boove gebleve ende
nu sal de stuerman met het schip naer de SuijtRe-
vier kome over 5 a 6 dage ende alsoo ick Sander
alhier van bove alle dage verwacht om dan
meede bij UE te kome soo weet ick noch niet met
wie het best sal sijn om te bestelle want naer
ick hoor soo kan het schip soo hoog op de revier
bij UE niet kome doch ick sal der mijn best in doen

welck dat het bequaemst is om het goet in te doen
ende ick van Jacop J alhier recht te voort sijnde heb van
hem ontfangen den 27 maert 336 schepel taruw
die welcke ick heb aen UE swaeger 100 schepel
van ditto taru verkocht a 55 st. p^r schepel ende aen
Jacop Kouwenhove 121 ditto ende aende Hendrick
de backer 115 ditto al van een prijs hetwelck
de duerste maert was dat ment hier verkoopt
Noch ditto van Jacop Janse ontfange 81 heele bevers
met 27 halve ditto ende nu is hij weer hier gekome
met 60 schepel taruw voor de m^{ts}. diewelcke ick aen
Jacop Neef gedaen heb ende ick heb meede van Klaes
van Schermerhoorn ontfange 14 bevers ende ende p^r seewa[nt ?
19 gulde soo dat het obligatie betaelt is hij hadt
gare al los sewant gegeve want hij seijde dat het
andere wel gedaen hadde en oock de obligatie
en lujde van geen beevers doch door lang praete
ende hart aendrong soo heb ick die voor geschreve
14 bevers van hem gekreege hetwelck oock schoon
goet is, ende gistere is alhier gekoome Davit
Proovoost vande Noort die heeft mijn geseyt als
dat hij bij die wilt heyt geweest die het lake van
UE hadde dieselve wilt die seijde dat het seewant
al klaer leyt naer UE wacht ende Davit heyt het ge-
sien, doch hij en wout Davit niet me geven, ofte
hij en derft hier selver niet brenge, doch wij sulle
sien hoe dat wij dat make dat heyt aen Davit geeff[t

[new page]

[F3-E-page 2]

Ende Alhier sijn brieve gekoome met Davit Proovoost
van een Engels scheepje om de noort dat van Barbades
quam daer Stuyvesant brieve in hadde van Karsou
die welcke schrijven dat aen Karsou veel volckx
gestorve is alsmeede Jufvrouw Stuyvesans broeder
soo dat daer weynig volcx is dat gesont is, soo dat
het daer slegt uytsiet ende dat *De Liefde* ende *De Kat*
daer sijn met Groote Gert maer is heel schaloos
ende daer sijn weynig bootsgeselle meer soo dat
die schepe niet konne vare door de groote sterfte
ende daer is mede een man met dat Engels schepje gekome
die met Jan Smal gevaren heyt diewelcken seyt dat
Jan Smal doot is en 2 a 3 dage daer na soo kregen
sey een hart weer soo dat sij het schip verlooren hebbe
aen Klyn Karsou, daer is meede een groot sterfte
aende eylande soo Barbades als Kerstoffel soo dat

daer in 14 dagen 500 botseselle gestorve sijn, behalve die inwoonders en daer legge 28 schepe ende konne maer 3 a 4 schepe bemanne, dato dese soo heeft de trommel geslage om volck om met S^t. Barimo [*Banimo?*] naer Karsou te gaen om al daer plancke te brenge om de schepe te versien ende als meede met fictaly, maer wie daer schipper op weese sal en kan men noch niet weete men seyt dat de baes sal sijn om naer Karsou te gaen ende als dan dat schipper Jelmer op gaen sal ende den baes dan weeder met Groote Gert sal weer om koome Vorders uyt de brieve van mijn ouders soo schrijve sij de groetenis aen UE, ende sij schrijve meede als dat mijn neef over leede is die coopman was op de Maegt van Enchuysen genaemt Jacop Pottey alsoo hij naer Gunia gaen soude voor pertikuliere ende hij hadt 1 uyr ofte twee aen boort geweest soo kreeg hey een hart vang ende sterf datelick soo dat de me [?] groot geluck hadde dat hij noch niet in see en was Vorders soo en weet ick UE niet veel meer te schrijve dan vant geen gij mijn belast hebt sal ick mijn best in doen hierneffens sende ick dese reeckeninghes van Syme Root ende Pieter Abel, Jakop Janse die soude gare wat see[want hebbe want hij meent dattet een goede handel op de Fort Orange sal wese, doch ick sal sien hoe dat ick het daerme stel hiermede blijft van mijn hertelijck gegroet ende ick wensch UE inde bescherminge des alder hooste Amen

Johannes van Brug

Gij kont van me vrient een keeteltie
eysche het welck hij sal meede neme

[new page]

Aende Gemene reeders Laus Deo in de Suijt rievier @ 1648 in Nieu Nederlandt

N° 3 [1x]

Seer beminde oom ende alde vrinden Saluijt UE schrijven over Versinnie is mijn wel ter handt gecomen hier in de Suijt Revier den 26 Martus ende den inhoudt wel verstaen ende oock UE in alle gesontheit het twellick mijn seer lief was om te hooren Wat mij aengaet dancke de Goede Godt voor sijn genaeden voorst de tijndinge van De Pinssees hadden wij in Jannewarie alsoo U.E. ons schrijft van Brusto ons toe gesonden door Joggim Pittersen en Mollijn met een lijst daer neefens het twellick hier groete droffenisse mackt door

[F3-F-page 1]

weduwe en wesen en een groet afbrueck voor het landt
het woort hier gewardeert wart te sijn twee tone goust het
een met het ander voors wadt aengaet den handel hier
verwacht de graecie Godes alle dagen het gene dat ick heb
gehandel tot nu toe brengt wijnigh bij hoe wel dat ick een
vande meste ben die gecregen heeft alsoo wij hier met ons
vieren leegen daer is Vastrickx schip een af en noch twee
jachten hoe het af sal loopen is Godt bekendt alsoo de
clijne kramars en schotten ende Sweeden met het
goet landt wart in loopen macken haer selven soo tot
slaven vande wilden dat geheel tegen natur is en geven
1¹/₂ vanden sewan voor een bever en meer gelijk wij hier
bijde Jachten doen Soo ben ick oock genoetsackt geweest
om goet landt waer in tesenden gelijk ick oock gedaen
heb met een van ons vollick met twee wilden met
goet sijn den 9 majj vertrocken verwachse alle dagen tuijs
doch hoope dat het hast anders gaen sal alsoo dat wij den
heer Stuijvesandt alle daghen hier verwachten dan salt
af geschafft worden aen weer sijden het twellick hoogh
noodich is of men sou ander een ander plast moet socken
Alsoo mij de wilden gesijt hebben en beduijt en uijtgetijcken
Soo is daer een rievier bij suijden de Versinnie op 35 a 36 graden
daer noijt eimandt gehandel heeft soo mijn de wilden van die
selefde rievier beduijt hebben het twellick de swarte
wilden sijn daer cop men de bever voor hondert sewantis
4 bevers voor een kleet en ander goet nae vannandt
soo de vrinden dat geraden vinden sal daer nae toe gaen
om op te soocken het boeck van Jan de Laedt hadt ick dan
van doen die schrijft er af doch woude wel dat de vrinden
mijn daer antwoort op schreven o Versinnie om voor de
winter te weten woude oock wel een [*in margin*: kas met felouse kousen ?] want het is het
beste goet om treck te krijgen in kargasoen mijn
noorenborgrij ben ick quijt sal verleegen wesen soo er
geen met het schip comt, oock van de lange blauwe
craalen en vingeroeden voor alles naevanandt van doen sal
hebben in toe comende voorjaer oock vertinde hoocken
De vrinden connen met haer schepen op Versinni
wel senden daer is gen prijcken om te hallen
als wij maer wetten dat het daer is hier is

[next page]

[F3-F-page 3]

Nu stricke vaert is op Versinie van de Engelge
soo dat wij de tijdinge wel krijgen connen noch is mijn
gesijt van de cappetijn van het Sweese schip daer ick
desen brif ben mede sendende dat int nau van de straet [?]

groet masten goede waer sijn soo de vrinden daer op dan
wouden de masten souden hier wel te becomen sijn
soo de cappelijn sijt sal een mast honder france cronen
of pistoletten de vrinden connen schrijven wat sij af duncken
voors van het streven in weststinnin en het veronge-
lucken van het schip daer Jan Smal schipper op was dach
wel dat de vrinden de tijndingen beter sult gehoort
hebben als wij hoe het gegaen is Wullem de Kaij lijet
in Versinnie om te handelen hoe het gaen sal geeft
het de vrinden te bedencken wat aen gaet de kapvaert
hebben gehoort dat het 2 clijne kravellen genomen
heeft verhoopende om beter prijs te krijgen onse
wijnen etc [?] sijn al meest wech op 16 ancker nae toen ick
vande Manhatas ging den 13 mart ben ick vertrocken
hiermede endigende bevele UE altesamen nimant
uigtgesonder soo wel vrou kinderen moeder inde bescherminge
des alderhooghsten die ons wil gonnen wat ons salich is
en hier een goede handel met hast bij nacht
om dat bij dagh de het jacht altij sijn en oock en
heb niet aen anderen conen schrijven daer ick wel aen
gewilt gelift mijn doch te verschuldigen voor dees tijt
Desen 27 Maijo inde Schuijlkil geschieven met het
schip *de witte swan* op het jach *de Hoop* van ons
allen seer gegroet U: E: D: W: D: Govert Loockemans

[new page]

Aen den eersame seer discreten
Gillis Verbruggen Coopman
op de Kaijsers Graft bijde
Gronlanse packhuijsen tot
Amsterdam

[F3-F-page 4]

Seal

poort

[new page]

Aen de gemene reders Laus Deo in de suijs rievier in Nieu nederlandt

[F3-G-page 1]

n°. 3” Seer beminde oom en al de vrind[e saluijt
UE schrijven over de Versinnie is mijn wel ter handt
gecomen hier inde Suijs rievier den 26 mart ende
den inhoud wel verstan ende oock UE alle
gesontheit het twellijck mijn seer lieff was
om te hooren wat mijn aen gaedt dancke de
Goede Godt voor sijn genaeden voorst de tijnding

van de Prinsees hadden wij in Jannewari alsoo
UE ons schrijft van Brusto ons toegesonden door
Joggim Pittersen en Molij met een lijst daerneffens
het twellick hier groete droffenise verwec[kte
door wedu en wesen en een groet afbrueck
voor het landt het woort hier gewaerdeert
weert te sijn twee tonne goust het een
met het ander wat aengaet den handel hier
verwacht de Graecij Godes alle dagh wij liggen

In the margin: *Het g[oedt?] dat
ick gehandel heb
tot nu toe brengh
wijnich bij hoewel
ick vande meste*

hier met ons vieren daer is Vastrick sen schip
mede een af en noch twee slopen hoe het
hier af sal loopen is Godt bekendt alsoo de
clijne karemaers en schotten met het goet
landt wart inloopen ende de Swede oock
soo dat de kristenen haer tot slaven macken vande
wilden en geven nu a 1½ vaadem seewan voor
een bever en meer en wagen soo haer goet
en blodt soo onder de wilde heijdenen soo

[in the margin is written: *Den 9 maijo Jacob nae het landt*
ben ick oock genootsaect om goet lantwart
in te senden gelijck ick noch gedaen heb met
een van ons vollick een twee wilden hoop
het sal hast ander gaen alsoo wij den Heer
Stuijvesandt alle daghen hier verwachten
Daer [dan] salt afgeschafft woorden aen weersijden
het twellick hoognoodich is of men sou anders
een ander plast moet soecken alsoo mijn de
wilden gesijt hebben en beduijt en uijtgetijck[ent
soo is daer een rievier bij suijden de Versinnie
op 35 a 36 graden daer noijt eiman gehandel[t
heft daer can men een bever coopen voor
honder sewantis 4 bever voor een kleet en and[er
goedt naer vanandt soo de vrinden dat graden
vinden sal daer nae toe gaen om op te
soecken cont mijn het boeck van De Laedt senden
[in the margin is written:] *opschreven voor de winter te wete*
doch woude wel dat de vrinden met den

eerst hier op antwoord schreft over Versinnie
soo het geschieden wou ick wel een kas met
[4 lines *crossed out*]

[in the margin is written:] *ferosen kousen*

mijn noore borgarij ben ick al quijt soo dat nodich

[new page]

[F3-G-page 2]

van doon sal hebben int toe comende voor jaer
in sonderheijt van de Lange Blauwe caralen en
vertinde hoocken vingeroeden voor nae vannant
de vrinden connent op Versinnie met haer schepen
soo dat ick het wel te weten krijgen sou alsoo nu
hier een stericke vart van de Manhatans en Nui
Engelandt is op Versinnie soo dat het sonder
prijckel con geschiden het sij wat het oock was
Ick heb hier oock hooren seggen als dat masten
wel getrocken sijn in de strat en dat van luijden
die daer gevaren hebben voor een mast hoonder[t
Franse cronen of pistolletten de masten soudent
hier wel te becomen [weesen] Ick [sal] dat aen de
vrinden wat sij daer af duncken voor van het
sterven in Weststinnien en het verongelucken
van het schip daer Jan Smal schip^f. op was
Denck dat de vrinden de tijndinge beter hebt
gehoort als wij hoe het gegaen is Wullem de Kaij
lijet in Versinnie om te handellen hoe het gaen
sal geeft het de vrinden te bedencken
Wat aengadt de capvaert hebben gehooort dat het
schip dat vande Manhatans is gevaaren 2 clijn cravellen
genomen heeft verhoopten om beter te krijgen
dat de goede Godt wil geven

Met het schip

De Swan een Sweest schip

[new page]

[F3-H-page 1]

Laus Deo Semper in Nieu Amsterdam
Ady dese Meij 1648

Beminde cosijn Govert Lookermans
UE schrijvens p^f den eerste desen is mijn wel
terhant gekome daeruijt verstaen UE gesontheijt
is mijn aengenaem geweest om ende voort mijn
dancke ick Godt voor goede gesontheijt Vorders
op UE beegeerte soo sende ick UE p^f het Jacht

vanden H^r Stuijvesant 100 lb broot in een ton
en noch 3 schepel grau erte met 2 schepel witte
in een ton ende Alsoo het broot hier niet te bekome en was
soo hijt Keijser mijn 100 lb broot van de fictaly
die na Karsou gaen soude 100 lb afgewege
het welck een groot gerief was want sij selven
noch meer van doen hebbe ende den H^r Stuijvesan[t
heeft mijn selver geseijt soo ick noch meer van
doen hadde soude mijn mee gerieve, door dien
wij hem somtijts geholpe hebbe als hij wat van
doen heeft, soo dat wij bij hem in een goet blat staen
Als meede met den baes die verhoopt over 4 maen[de
hier al weer te sijn met een vande jachte van Kar-
sou met stockvishout gelade hetwelck hij seijt
wij verseker sulle hebbe soo de heer hem een geluckig
rijs laet doen ende als dan soo hoop ick dat wij de
M^r noch goede reetoeere sulle oversende, ick sal
den baes wat linne medegeve op half winst
want hij seijt dat het daer wel van doen sal wesen
Ick heb een brief vanden 12 deser van Jacop Hap
gekrege die schrijft als dat Klaes Hoorens vrou
overleeden is, ende dat daer weijnig over schiete
sal, ende hij Jacop Janse seer aen is om sijn huijs
te verkoope ende also onse reeckeninge
dan daermede goet te make, soo is Jacop Janse
versoeck dat ick hem antwoord daerop soude sende
Wat dat hij daerin doen sal, soo sal ick met
Jacop neef te rae gaen ende dan met het eerste
vaertuijg dat na bove gaet hem schrijve, wat
Jakop neef en ick goet dunckt te wese, want
Klaes Hooren meent met Vastrick naer huijs te[gaen
Vorders vanden handel hier is slecht maer ick
heb den 16 deser 40 bevers van Adam Roelanse
gekrege voor lake 2 elle voor een bever welck[e
bevers ick Jakop neef heb late sien die wilde
al sijn lake wel soo verkoope

[new page]

[F3-H-page 2]

ende alsoo t' jacht Swol vandaeg meent naer de water
plaets te gaen soo sal ick UE begeerens vervolgen
ende schrijven Antwoort op de brieve die UE gekregen hebt
Dese onderstaende goedere verhoop ick UE al ontfange
te hebbe vande goutsmit op den 25 april als volgt
1 bosje sewant *f* 39:11   6 stucke duffels
1 ditto   *f* 38: 7   1 ditto @ 38¹/₂

1 ditto	<i>f</i> 26:16	1 ditto	@ 38 ³ / ₄
1 ditto	<i>f</i> 54:10	1 ditto	@ 40
1 bant	<i>f</i> 12: 5	1 ditto	@ 40 ³ / ₄
		1 ditto	@ 37

---

f 171: 9   235¹/₂ elle

noch 1¹/₂ dosijn bijle, 30 duffels, 6 roomusse 1 roer

Hiermeede blijft van mijn hertelijck gegroet
 met UE bijhebbende geselle ende inde bescherminge
 des Alderhoogste

UED Johannes van Brugh

Alsoo Jacop Neef de tyt niet en heyt om te schryve
 soo weet dit als dat sijn huys. [*huijsvrouw*] desen 7 mey verlost is van een jonge dochter

[new page]

Cosijn Goverdt Loockemans Laus Deo Adij 1648 den 10 julij
 Eersaeme Seer Discreten Cosijn Saluijt UE twee
 aengenaeme over de Engelsche Verginnis sijn
 ons wel ter handt gecoomen, den inhoud wel verstaen
 doch niet sonders vanden handel alsoot noch te
 vroeck was, Doch wij hoopen dat het nae
 UE meningh uijtvalen Sal, weegen het stock
 vishout volgens toeseeggingh vande command[uer
 doch wij twijffelen daer noch aen, alsoo Woutter
 van Twilder ons seijt de commanduer
 Vastrcht vast beloofte heeft ende niemandt
 anders daeraen te pas coomen sal als hij -
 doch den tijt sal leeren, Oock verlange
 wij goet met den Sweet affgeloopen is
 Wij verwachten ons schip de Valckenier
 int lest van October thuijs De heer verleent
 hem behouden Reijs aemen. Tsedert vertreck van
 ons schip is hier inde coopmanschap vande bevers
 oft otters niet gepasseert ende vorder wat
 onse dinghen aengaen referere wij ons aen onse
 laetste p^r ons schip daerin van alles largo gestelt
 is, wij reeckommandeeren UE ten hoogste dat doch
 met alle gelegentheijst schrijft alsoot ons
 heel aengenaem is, ende sullen van gelijcken doen
 nieuws alhier is dat onse vrede tusschen Spanye
 den 17 maij vandt stathuijs affgelesen is

[F3-I-page 1]

De Heer laettet ons wel gedije Amen. De vrienden
sijn alle noch in goede doen, dan onse
Pieter neeff Verbrugge, Janneefs broeder
is op den 8 deser inden Heer gerust niet
meer voor dese tijt dan met ons groot
schip weder Blijft neffens Janneeff Verbrugge
ende voorts alle goede vrienden van hartten
gegroot vale met haest tot delffs haeven

U:E: vrienden

Gillis Verbrugge en

Soon

[new page]

Eersame Discrt.
S^r. Goverdt Loocke-
mans Coopman
opde
Mannehatans
in Nieunederlandt
p^r schipper Elcke
Reynders die
Godt bewaert

[F3-I-page 2]

[new page]

Aende gemene reeders vant schip de Valckenier
Laus Deo Semper in Nieuneederlant opt
Eylant Manhatan dese 5 Augustus 1648

[F3-J-page 1]

Beminde Oom Sr Gillis Vanbrug ende de gemene
reeders vant schip *De Valckenier* Saluijt UE
schrijvens is mijn p^r het vernoemde schip wel ter
hant gekome op den 22 juny ende de goeder van UE
gescheept wel ter hant gekome doch niet sonder
grootte moeyte ende arbeyt want alle de
voorsz goedere hebbe int packhuys geweest ende sijn
daer gevisiteert Jae hebbe de duffels nagemete
doch die sijn vinger heel is die mach se wel ont
winde Ick soude UE hier van wel breder schrijve
maer om oorsaeck swil soo moet ick dat late
beruste want mijn dat tegenwoordig niet
raetsaem dunckt te wese ende verhoope met schipp^r
Willem Tomasse UE hiervan breder te schrijve
Vorders soo weet ick UE niet veel meer te schrijve
van enige dinge die mijn raetsaem dunckt
te weese om nu over te schrijve dan alleen dit als
dat hier een Compagnie schip een prijs heijt op

gebracht met ontrent vijftiehalf duysent huyde
waer van Vasrick alreede eenige meede brenge
in betaling ende ick vertrou dat wij daermede een
goet partij af sulle krijge als Govert neef vant
Fort Orange afkomt want hij is den 25 july
na bove toe gevare ende meende ontrent 14 dage
uyt te sijn dat UE met ons schip alle de geleege-
heyt wel sult hoore want ick hoope dat ditto
schip int lest van dese maent meede sal klaer
sijn hier mede bevele ick UE altsame inde
bescherminge des Alderhoogste die u ende mijn wil
geve tgeen tot saligmakinge mach gedije

[new page]

[F3-J-page 2]

Sitto soo ick sat om dese brief te sluyte soo komt de
equipasy meester hier bij mijn door dien hij ons seer
toegedaen is ende hij presenteert ons ofte wij van sins sijn
om ontrent 2000 huyde op vracht in te neme tegen
14 st p^r pies soo ben ick met Jacop neef hier in over
een gekome ende hebbe dat aengename en dat door
dese oorsaeck want Hardenberg die segt niet meer
als 15 st geeyst ende ick vertrou wel seker dat heyt voor
12 st wel gedaen sou hebbe ende mijn dunckt dat het noch
goet me genome is ende ick hadde wel gewilt dat schip[per
Willem hier bij hadde geweest maer hij was aen
boort ende de H^r Stuyvesant most strackx bescheyt
hebbe soo hebbe wij dittover ons genome
Coype gesonde p^r Vastrick op den 5 August. 1648

[new page]

[f3-K-page 1]

Cosijn Goverdt Loockmans Laus Deo ady 18 Augustus in Amsterdam

Eersaeme Seer Discreten Cosijn Salujt, UE tweeden [quam
over de Engelse Verginnies wel ontfange, dooch daer
in gesien, weijnich dat den handel aengaet, alsoot
noch te vroegh was, doch verhoope UE voorde
comst vande Valckenier tot goede handel gecoomen
sal weese, de bevers sullen dit jaer hier noch wat
gelde ons beduncken, maer in toecoomende
moet UE geen hooger gissinge maecten als 6¹/₂ gul
stuck voor stuck, de otters, berehuijde ende vossies
can UE nu niet schrijven alsoot buijttent thijts is
met de schipper van Willem de Kaijs schip die hier int
lest van Julij aengecoomen is, hadde sijn schip op Clijn
Carsouw verlooren, brocht tijdingh dat de caeper

de Kadet een prijs genoomen hadde met 3475 huiden
ende eenich toeback, Ende was van Curasouw
opgesonden naer de Mannehaetans, verhoope de
selve wel aengecoomen is, ende voort gemeen
daeraff gecoft sal hebben, de huiden gelde a 6¹/₂ a 7
stuijvers p^r lb., als er soo iets voor vaelt, UE moet
louter toetasten, wandt voor ons cargo altermael
bevers te krijge is onmogelijck, Wij verwachten
nu p^r De Valckenier geen stockvishout toot ons
leetweesen, alsoo wij verstaen dat Groote Gerrit
schaeloos ende mastelos aen Curasouw leijt
tseggen is datter wel twee scheepslaedingh aldaer
gereet leijt dat jammer is, de suijcker slaet
seer aff blanco @ 14 stuijvers p^r lb, meer hebbende
Sal eijndiege ende bevele UE al de wijsheijt
ende voorsorgge voor alles, UE vroutie daer is
maer passelijck mede, de eene dach lijckt het wat
ende dander dach ist weer slechter, maer wij hoopen
dat het op hoogst is, dat Got geeve Amen Ende blijft
van harten van ons alle gegroet, de groetenisse
aen Jan neeff ende Jacop neeff en UE swaeger
Oloff Steevense, de tijt is cordt neemt [3 het?
voorlieff

Pr Gillis verbrug[ge
en Soon
Govert vander Liphorst

[new page]

Eersaeme discreten
Sr Goverdt
Loockemans coop:
tot
Nieuwnederlant
opde Mannehaetans

op coevard

[F3-K-page 1]

[new page]

Aende reeders

Laus Deo op de Manhatans @ 1648
Ady desen 14 desember
Seer beminde oom ende reeders naer
behoerelijcke groetenis dient desen aen UE

[F3-L-page 1] oock [F3-M-page 1]

als dat wij altesamen noch clock ende geson[t
sijn Godt hebbe looff voor sijn genaede verhoope[nde
het selefde van UE altesamen te verstaen
Saluijt Onse laste was met het schip de
Pijnapel sins is hier niet sonders voorgevall[e
en dan als dat wij verstaen hebben dat mollij[n
omde noort is gecomen soo wij verstaen hebbe[n
wij daer brieven in doch hebben tot nu
toe geen becomen soude garen beantwoort
hebben alsoo ons jacht sijl reet lach om naer
Versinni te sijlen om ennige brandwijnen
die hier gebreck waeren want men can hier
6 bevers voor een ancker krijgen soo wij
tot ons voor nemen in Versinni niet conn[en
comen aen wijnen sullen dan toeback voor h[et?
goet sien te handellen en senden die over
hier is een schip ingecomen genamt *De
Jongen Priens van Denemaricken* uijt
Gu]nejia de laedinge was caton en suijcker
en olefans tanden hadde aen de Barbada aen
gewest de copman heet Tilleman Willeckes
Minne Bouwen is daer stuerman op het con[
wel gebueren dat het goet hier vercoft
worden om dat het vollick van het sch[ip
willen en willen haer mant gelden hier hebben
door vresen dat sij niet mochten betalt worden
als sij in denemaricken quamen soo cont wel
gebueren dat sij wat voor ons mede gebrocht
hadden De Cat die van Carsou quam is hier
inde baij gebleven waervan wij 3300 lb
stockvishout hebbe becomen tot 11 gulden thond[ert
sijn noch meer verwachtende dat sullen wij
noch hebben soo hij ons beloft heeft

[new page]

den handel alhier sijns het vertreck vande
schepen is wijnich gewest van gelijcken
den handel van seewan Ick hebbe 8 weecken
om de noort gewest brocht [te?] boven de
350 guldens niet meede doch hoep om beter
int voorjaer dat wij dan wel tot ons voor
nemen sullen geracken

[new page]

Adij 14 december ges[onden

[F3-L-page2] oock: [F3-M-page 2]

[F3-L-page 2S]

m]et ons Jacht over Versinni

[new page]

[F3-N-page 1]

Aende gemene reeders
vande Vallickenier   Laus Deo op de Manhatans @ 1648
dese 1 S

Eersame seer beminde oom ende reeders vande
Vallickenier wensgende UE altesamen welvaren
tot salichheyt Saluijt Onse laeste was met Fastrick
de 5 augustij p^r schip *Prins Wullem* en den eersten was
met een Deens edelman over Versinnie verhop sult
ontfangen hebben voor UE schrijven over Versinnie met
het Jager is mijn den 29 Martus inde Suijtrievier
behandicht den inhoud wel verstaen den 22 Junij is het schip *Den
Vallickenier* hier aende Manhatans geareveert den
11 julij ben ick met ons jacht aende manhtans gecomen
van de suijt ende de brieven ontfange, ende den inhoud wel
verstaen ende UE] gesamenlijcke gesontheit
dat ons lief was om te hooren wat de onse aen
gadt dancke de goede Godt voor sijn genaden wij hebben
groete moeten met ons goet gehadt bij Stuijvesandt
want al ons goet in het packhuijs was gebrocht daert
25 daggen ingelegen hadt heb ick met request moeten
versooock om te krijgen had Stuijvesant niet naer het
fort Orangie niet gewest sou wel tiech [tuig?] schip en goet
verconfersceert [heb]ben [**half crossed out**] als ghij in dit schrijven wel
sult hooren nu op mijn apostil stont dat alle de cassen
souden geopent woorden en bij den gelen raet geme-
ten en geviseteer het twellick geschiet is Ick dede
mijn best om ogesalef te macken om te bli[nd[en?
gelijck het geschiet is de oorsaeck vande [corve 9
is desen dat [*onleesbaar*
[3x unreadable lines]
[die [10] was terstont ja[tis...en mesters en een [?
reeders goet diefferreert het soo in dit clijngien
wat salt dan doen int groet en hadt het om Olof Stevensen
sijn onnoselheijt en om de goede vrinden niet gewest
sij hadden sijn leven niet een duijt van behouden ons
goet dat inde cas was con ick niet eer krijgen
voor en al eer Stuijvesandt weer tuijs quam
toen cregh ick wat te weten 4 stucken casijant
3 rool vlagh doeck u vlegels alde corde en sij

cnopen de rest hiel hij voor een sentien daerom
die sij vinger heel is hoefse niet te verbinden
en geen oge sal om te genesen jawel ick
segh dat ick wou sullicken tocht niet meer bij
staen al was daer een die mijn dusent gulden

[new page]

[F3-N-page 2]

no 1. wou geven daerom connen de vrinde sie of sij het
op een andere voet stelen wan sij hier altijd naer haer
factuer reegulleren volgen dien willen [als Renttie ?
geven wat aengaedt de goeder gecomen met De Vallickenier
sullen wij UE vrij wat schade mede hebben de
houte cassen sijn mest bedorven en sij willen niet
van de handt 3 halve vercoft alde Felose cousen meest bedor-
ven de Spanse wijn suer de franse wijn is goet maer de
vistali is heel olijck soo dat wij daer al wat schade aen
heben sullen aen ganden den handel van dit jaer omde
Suijt is heel duer gewest twee vaden seewan voor
een bever en alle dingen naevanant alsoo UE [‘t?] de
schipper van Vasterrick wel sal segen die heeft daer oock
gehandelt Ick brocht daer maer vandaen soo heele als
halve otter bever [beren?] elanshuijden 1200 stucx wat doet
dat daer worden te veel int landt gelooopen en broch
ten de wilden de goeder in har landt 2 a 3 a 4 daagen
rijdens soo dat ick wijnich duffels aen de wilden
verhandelden en wij lagen daer sterick op het fort
Orangie is al mede soo ellick huijs is daer een handel
huijs soodat men wel moet op passen sal men een bever
crijgen want ellick heef een mackeleer of 2
ende theef van dit jaer soo vol krammars
gewest dat men met verloof wel kackhuijsen
sou mede gedeeckt hebben datse noch handelde gelijk
men behorden dan sout noch wel gaen maer den handel
woort bedorven ja geven 9 a 10 a 11 gulden voor een
bever Ick heb gesien datse 9 gulden aen de wilden
gegeven hebben aen de duijsen $2\frac{3}{4}$ @ duffels maer
after des [4] sal nimant uyt het landt gaen
[paper damage *****en
moe? 5]ten of sij sullen moeten gehuijst en geh[ouden ?
sijn dan sal den handel wel goet worden daer is een
rievier bij suijsden de Versinnie soo de swarte
wilden seggen die aen ditto wilden uijt comt
daer wouden sij wel dat men daer quamen om te handelen
alsoo sij 40 dagen moeten onder weegen sijn eerse bij
ons comen sij seggen willen 4 bevers voor een

vadem duffes, 2 voor een bijl en ander goet nae van
ant segge dat meer is, dat sij een andere nasie
gevonden hebben die van geen Criesten goet weten
daer geweldich veel bevers sijn nae gissinge lijt het
de rievier] op de hogte van 35 graden het is en groete rievier
had ons jacht groet genoch gewest ick sou wel
van sin geweest hebben om te gaen sien met
een clijn betin betien goett van ellick wats aengaende
de oude schulden die sijn op 7 a 8 honder guldens
nae betaelt

[new page]

[F3-N-page 3]

ende op de sewan vande Sweese governuer daer ick
[in the margin: tot 100 bever toe
4 @ voor een bever tot betalinge genomen hadde
daer hebben wij 25 ten honder op verlooren noch
een bancker roedt van 7 bevers van een die doot is
dat is oock vande oude schulde de vrinden schrijven
dat sij ten hoogsten verwondert waeren dat ick om
mijn huijsvrouw geschreven hadde de orsack was
dese Ick moet het den Heer Kieft en Stuijvesandt
en sijn huijsvrouw beloven, daerom schref ick er
om maer niet tot dien enden dat ick eist tot
Mester schaede of naedeel sou doen en oock
dat ick het contract niet en sou nae comen
dat moet vere van mijn sijn, den dit is nu Godt
loof al half om, nu laten dit varen en on[bie
den de goederen volgende de factuer gande
hier neeffens maer voor de helft van dat ick
ben oversendende van cappetael de orsack is
desen wij soudens anders niet in die tijt hier geen
effen boedem connen krijgen of anders waren
wij daer noch een jaer langer aen vast mijn
dunck het niet quaet te sijn doch steel het
oock ande vrinden cunnen het op een andere
voeyagie inploveeren soo het haer goedt dunck
alsoo wij noch quantentijt van goedt bij ons hebben
en andere coopluiden oock sult wel vracht
krijgen alsoo daer een pertij schotten met ons schip
tuijs comen die met het eerste schip sullen weercomen
[paper damage] *****
alsoo ickse op sullicke manier gecoft hebbe dat hij se
moet weer instuweeren maer het sal wel wat lange
aenloopen is met vrou en kinderen naer Carsou toe
dat best is sij moeten over Nuinederlandt naer huijs

Onse Andris Luijckesen heef de bodemmarijbrif betalt
wat aengaet in Engelandt van die 438 gulden sal niet
af fallen of het waer sacken dat ghij acte van de
Compangie stuerde alsoo de Compangie hem geschre[ven
heeft dat sij haer daer niet toe verstaen dat te geven
omdat hij in Engelandt is ingelopen.

Ick hebbe van de Compangie gecoft 300 huijden a 14 gulden
het stuck hij en wou se niet een spel minder geven als
boven vermeld of ick sou se laeten staen wat sou ick doen ick most
over de 7000 gulden hebben ick mostse wel aennemen
op condietie al watse meer gelden de helft voor hem
en watse minder gelden als de coop sal hij het
weer instuweeren onder de huijde heeft de schipper

[new page]

[F3-N-page 4]

11 stuccke voor hem partijckelier voors sende een
wisselbrief vande Heer Stuijvesandt aen Sr Nicolaas
van Lith vanwegen sijn goet dat met Den Vallicke
nier gecomen is monteert 251#16 - de vrinden sullen
gelien te betaelen aen de naervolgende paersonen
te weeten aen Jan Dommaer of die van sijentwegen comt
de somma van Jan Domm^r f150 ~~aen Adriaen Blommaert.~~
de somma van Aryaan UE [??] f211 ~~aen Evert Tesselaar~~
de somma van Klaes Janse ~~f66 xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~
de somma van ..... f160 Joost Michielse
Klas Janse 298

Vandese luiden heb ick gecoft goederen
hier van noeden als brandewijnen anders lb bevers
om seewan voor te handelen een stuck blau duffels
gelijck sij UE daer wel sullen verhalen heef UE de
wissel van Kieft niet ontfangen soo gelief UE
best te doen want ick voor hem die hier betalt hebbe
War van mijn vrou moet 80 gulden hebben voor
een roock want de heer Kieft heeft hier niet uijtstaen
Ick schrijft oock aen Van Cuelen Kift swager gelieft
doch soo veel te doen ende senden mijn met het eerste
schip dat hier nae toe vaert sonder te vergeten
De ketels bijllen de bijllen moeten soo sijn als met den
Valleckenier gecomen sijn wan wij geen hebben
alde norenborgarij oock met ersten schip heb hier
niet dat wardich is de lange blauwe coralen sult ghij
becomen in gelas huijs op het solder in een klijn kissie
vandie die wij lieten rijgen

[1x]

Ick sende UE een snoor schone paerlen [*Er boven staat:*]Costen samen 120?

waer ? 5] van 10 gulden [13 op] voor die vrou daer ick [6
perlels van gecoft hebbe de rest heb ick hier voldat[en
noch wat loosse paerles costen 17 gulden het is ons
goet sijn bij der anderen inde doos in een pampier gebond[en
angaende goederen die wij oversenden woude ick wel
dat wij UE wat meer haden cuynen becomen doch het was niet
moegelijck want wij vrij wat teluer gestelt woorden
door de menichte van Coopluijden ick scheijde u uijt
met saltebras te copen die wij oversenden die was
UE besprock van verlede jaer, de vrinde gelieven
nu eens wel te letten op de hartevelen daer
sijn drie packen dat oprecht hartevelen sijn
costen hier drie gulden het stuck in ider pack is
13 stuck de ander packen sijn slechet elanshuijden

[n° 2] maer sijn voor hartevelen aengegeven

[new page]

[f3-O-page 1]

+ n° 1 soo dat mijn bedenckens daer wynich voordel aen is
alsoo de de compangie veel goederen uyt onse winkel
getrocken heeft en noch daegelijck doen haer reecke
ninge monteert reechte voor bij mijn 12000 guld
waervan

[*in the margin*: de betalinck vant stockvishoudt ende de
reconisij van verleede jaer als meede van de ingelade
goederen [8.....*] gaende]
wort afgetrocken het twellick
wynich avanseert het twellick ick wel had connen bet.
te weten met los sewan doch sij verstaen [nu? UE?
niet anders te ontfangen v[oor [16
dan goet geregen sewan of pelterij of vanden
beste waeren uijt de winckels naer haer contente
men voorder soo heb ick ontfangen eenige
huijden tot sulleken prijs als hij se selver heeft
willen stellen gelijk hier onder breder
gespecifiseert staen had Ickse niet soo willen
aennemem souse niet gehadt hebben

[nota bene: the following page should be here]

[new page]

[F3-P-page 3]

n° 2
die loos gescheept sijn goede elanshuijden
daer sijnder onder die hier ons selver costen 12 a 10 a 9 a
8 gulden oock 7 gulden maer dan moet UE vandie
slechte meede daeronder menen de berehuijden 11 a 10 a 9 a 8
gulde het stuck [*rest crossed out*]

die men handel vande wilden die comen soo vel niet
te cost als $7\frac{1}{4}$ a $8\frac{1}{2}$ a 6 g naedat sij sijn [blank]
De otter 8 a 7 a 6 a 5 a 4 a 3 gulden nae dat sij sijn neu
Moet de wilden voor 2 otters een cleet van $2\frac{7}{8}$ el
~~duffel~~s geven, de bevers 1 en dri[ling?] oock 2 voor klet
nota [~~vanden Cristenen moet men $8\frac{1}{4}$ xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~
~~en a acht gulden voor het stuck xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~
~~in de doos ge xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxen~~ vande blauwe

[in margin:]

gelief nae dat soortement

van haecke ende koraelle te sien

Coralen en een hoek mede ~~of de xxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~
~~als~~ ons de vriden het goet vollichgende factuer

packen soo moeder ~~doel~~ wel opgelet worden op de felouse cousen laet die
wel met speckolij bewaren worden dan sullen sij niet beder
ven Hier gaet oock een lijst van het jacht De Hoop
neffens om nu sijlen met een tou alsoo de seijlen
en tou out sijn woude wel dat wij andere hadde het
sal temeer daerom gelden de vriden cunnen sien
of sij met de compangie cunt macken dat gij
4 a 500 lb bos cruijt dat fijn is met een dosijn roors
van $4\frac{1}{4}$ voet voor de borgarij cunt aengeven dat
vertrou ick dat het niet gewijgert sal worden
gelieft de passenniers te warschouwen dat sij
haer roors of geweer op haer passeel laeten
wan het contract is soo bij de Compangie dat[

N°. 3.

[new page]

[F3-P-page 1]

n° 3 - Eider man sijn eijgen gewer moet vooren het
is oock oom wel bekendt als wij met Jap adem[a
uyt vooren dat de Compangie ons een cas
met roors tot liedt cruijt als aengege[ven
is macht geen quaet Stuijvesandt sijt dat
wij vrij dusen lb. soude medebrenge[n als men
maer aengeeft alst hier comt maer heij wil
maer 50 p^rcento geven toch daer is geen
leekasie op men con wel een 7 a 4 op de factuer[
hooger stellen als cost de vrinde hebben v[ergeten
te schrijven wat einckhoorens rocken [~~wel moegen~~

No4 goederen eijndies d [20

[2 regels zijn onleesbaar]

[1x]

n° 4x Soo wij ennich goet cunnen becomen sullen m[et

den Pijnappel tuijs senden Ick sien wijnich
cans tot bevers het con bueren dat de Comp[an
gie de huijden vercoften dat wij een kabeling[e
mijnden daer isser noch ontrent 4 a 500
het seggen is dat hij se wil vercopen als ons
schip weech is soo dat ick het niet wel vast ool[??
schrijven het con bueren dat wij noch een hond[ert
stuck bevers en berehuijden cregen voor wis
en weet ick het niet wij macken hier gissingh
dat met de Pijnapel sal tuijs comen ontrent [
bevers [****] s hij sal weijnich pissenie[5-7
[2 onleesbare regels]
en connen becomen alsoo sij in een morassichge v[*n?
gedreven en waren daerse niet sijn uijt te krijgen
soo dat de Engelge daer groete schaede bij hebbe
en sullen vande winter onse betalinge sagen he[bben?
sij ons belooft

[new page]

[F3-P-page 3]

[See above]

n° 2

die loos gescheept sijn goede elanshuijden
daer sijnder onder die hier ons selver costen 12 a 10 a 9 a
8 gulden oock 7 gulden maer dan moet UE vandie
slechte meede daeronder menen de berehuijden 11 a 10 a 9 a 8
gulde het stuck [*rest crossed out*]
die men handel vande wilden die comen soo vel niet
te cost als $7\frac{1}{4}$ a $8\frac{1}{2}$ a 6 g naedat sij sijn [*blank*]
De otter 8 a 7 a 6 a 5 a 4 a 3 gulden nae dat sij sijn neu
Moet de wilden voor 2 otters een cleet van $2\frac{7}{8}$ el
~~duffel~~ s geven, de bevers 1 en dri[ling?] oock 2 voor klet
nota [~~vanden Cristenen moet men $8\frac{1}{4}$ xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~
~~en a acht gulden voor het stuck xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~
~~in de doos ge xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxen~~ vande blauwe

[in margin:]

gelief nae dat soortement

van haecke ende koraelle te sien

Coralen en een hoeck mede ~~of de xxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~
~~als~~ ons de vrinden het goet vollichgende factuer
packen soo moeder ~~dech~~ wel opgelet worden op de felouse cousen laet die
wel met speckolij bewaren worden dan sullen sij niet beder
ven Hier gaet oock een lijst van het jacht De Hoop
neffens om nu sijlen met een tou alsoo de seijlen
en tou out sijn woude wel dat wij andere hadde het

sal tmeer daerom gelden de vrinden cunnen sien
of sij met de compangie cunt macken dat gij
4 a 500 lb bos cruijt dat fijn is met een dosijn roors
van 4¹/₄ voet voor de borgarij cunt aengeven dat
vertrou ick dat het niet gewijgert sal worden
gelieft de passenniers te warschouwen dat sij
haer roors of geweer op haer passeel laeten
wan het contrack is soo bij de Compangie dat[

N°. 3.

[new page]

[F3-Q-page 1]

Den vercoop vande goederen hier in Nuinederlandt

Duffels a 3¹/₂ a 3³/₄ a 4 gulden de el
Franse wijn 80 a 70 a 95 a 100 a 110 het oxhooft nae dat de betalinge is
brandewijn 32 a 35 a 36 a 40 a 45 a 50 het ancker
asij het oxhooft 52 gulden a 60 gulden
olij bij vatien 60 gulden a 55 gulden
canefas a 18 a 20 a 22 a 24 stuijvers de el
lijwadtt [lijnwaad?] a 28 a 30 a 36 a 40 stuijvers de el
schonen a 3¹/₂ gulden a 3 gulden
fijn hemde a 6 a 7 gulde stuck
grove ditto a 5 a 4 a 3¹/₂ gulden ditto
lusse bladen 1 paer 8 gulden
[next line unreadable] gulde
unreadable...8] gulde het paer a 6¹/₂ gulde
seep] a 16 gulden het vatie
linden cousen a 8 a 9 a 12 a 17 a 15 a 20 stuijvers
cnoopen a 5 a 6 stuyvers dosijn
silverwarick 50 ten hondert
leeper warick 30 stuijvers het lb
gelasen een romer 4 stuijvers het stuck het ander naevanant naede gro[otte
lijest grijenen 3 gulden de el
gron [grou?] saijen [24??] 2¹/₂ gulden de el
swart ras a 2 gulden de el [NB ras is een gekeperde wollen stof, oorspronkelijk zijden stof, volgens het
WNT - Janny]
stick lijven a 6 a 5 a 4 a 3¹/₂ a 2¹/₂ a 2 a 1¹/₂ gulden het [5?
gaeren a 3¹/₂ gulden het lb[
fijn garen va[
***** [illegible]
***** [illegible]
sijde stoef a 2 gulden de el
boscruijt aen de compangie 1 gulden lb aen andern 7 a 8 bevers een vatie
loot a 16 a 20 a 24 gulden het hondert lb

pij laecken a 4 gulden de el
carsijen a 3 a 3^{1/2} gulden de el
carpoesen a 3 gulden het stuck [*Karpoes is een bonte slaapmuts; karpoeets kan ook een reismuts met flappen aan de zijden zijn, WNT - Janny*]
felouse cousen 2 gulden paer
Engelge cousen 36 a 40 stuijvers paer
casen soetemillick 8 stuijvers lb
koije kas [kaas?] 6 stuijvers lb
hagel 6 stuyvers lb
engelge mussen met fluweel 7 gulden het stuckx
slechte ditto 2^{1/2} a 3 a 3^{1/2} gulden stuck

[new page]

[F3-Q-page 2]

tinne lepels 5 a 6 stuijvers stuck
tinne pispotten 24 gulden het stuck
houte stolen 20 stuijvers de groet nae vannant a 40 st
ejsere potten a 4 a 4^{1/2} stuijvers het lb
toebackx pijpen 30 a 36 a 40 a 40 a 100 stuijvers het gros
deekens a 9 a 10 a 12 a 16 gulden het stuck
solleer a 28 stuijver het ande [?] naevannant
preckstollen a 9 a 8 a 10 a 11 gulden het stuck
belau linen a 26 a 28 stuijver de el
bout [bont ?] lijwadtt [lijnwaat ?] a 28 a 26 ditto
[1 line illegible]

[new page]

[F4-A-page 1]

Coppeij vanden 20 Jannew. @ 1649 p^r Vastrick Govert
Lokemans

Eersaeme toegeneege cosijn UE aengename Pr Vastrick
ende p^r ons eijgen schip is ons wel gewoorde als meede
de goedere p^r ons schip gelade doch op een seer quade
mart Als ue beijde Rek. vande vercoop hier neffens gaende
sijen cont waeraen weij ons referere Vastrick goet ende
Herden Berch ende noch verscheije legge noch onvercoft sij
meene van Beter schap doch sonder fundament alsoo seij
geen eervaertheijt van Meschoveie hebben gelick weij
want het staet in Meschoveie beij nae gelick in enge[land
en Franckerick weegen oproer en temuelt en is
noch geen aeprensij van stilstant soo dat weij vertrouwen
dat toecommende jaer ider bever noch wel zes gulde
Ider bever mijnder sal gelde als van dit jaer ende vant toe[comende
ende andere houdende tot schade doch is voor haer rek. De
Vogelaers sullen duijsende aende partij vant verleede jaer
verliese daer om was haer de Luest van dit jaer heel ont-
gae Daer sijn van dit jaer een geruijmen som beerehuiden

over gecomen Soude in toecomende soo veel over comen
soo zullense het salsefras hout slachte want seij conne[n
hier niet verstierte werde De groetste beren huijtcoper is
met onse pertey versien De andere legge noch altemael
Dat wat pertey is noch onvercoft Sellense waerlick
vercope want de groetste bontwercker is met 15 a 16 huijden
versien ue moet boven de f 5 a 6 gl de toecomende reijs gen gissin [gessin?]
maecke het salsevrashout loept tot niet gelick UE beij
de vercoep sijn cont de otters sullen haer pris wel houde[
De haerte vellen soude meer gegoude hebbe maer daer was
teveel cleijn goet in 90 stuckx conne weij voor een dalder
aen ons houde Doch ons docht het een goede pries was
alsoo der veel cleijn goet onder was UE cont selfs best
Rek. make ofte het goede retoere sijn ofte niet Dat
weij niet weete alsoo UE ons de pris ontrent niet be[kent ?
en maect Alsmede de paerle sijn noch onvercoft
Sullen swaerlick ons gelt maecke, de haertevelle die ue
schrift van 3 gl. sijn de gaste die ons voor een dalder
wilde laete houde ue cont naer de vercoep regeleere
ue schrift met het eerste schip aen ue tesende de ketels
bile ende Noerenburge Reij Dat weij niet doen connen want
Vant Wilder wil geen goet meede neeme Sullen met ons sch[ip?

[new page]

[F4-A-p2]

moet comen weij maecke gissin ons schip daer int leste van
Apriel Doch weij sijn in een perket weij soude wel vroech hier
van daen wille om die reede ofte Stuijvesant ons schip In
ploierde om stock vijshout van Cuerasou te haele als meede dat
ue de noodichste goedere wat vroech mochte becomen maer aen
de andere sijde dwinght ons de schoen dat de passagiers soo
swaerlick van haer over gebrachte goederen conne comen Derhalve
suellense wat lange semmele ende weij soudent wel moge leijde
want hoe laeter dat dese coopluijde aen de mart comen hoe beter
voor [ue] alsoo ue noch wel versien sijt en of ons betie dat
weij van meening sijn ue toe tesende telaet inde handel comt
Daer is weijnich aen geleege nochtans om de meenichte van
passagiers die haer aen geve hebbe met ons schip te vare
soo dat weij een schone wt vracht suellen maecke sijn
geresolveert soo wat draegende te houden want sien liever
op tegenwoordige als toecomende d Vracht vant stockvijs hout
is onseker weij sijn met herden Berch verackerdeert voor
40 kasse vast 20 wt, 20 tuijs niet minder maer wel meerder
a 25 ten hondert mijnder als de vracht op t' huijs gemaect wert
Dit moet UE stil houde Nou isser niemant die ons inde
weech weese can om noch een schip aen telegge ende

ofte het mochte gebuere dat Stuijvesant ons schip begerde
om stockvijs hout van Cuerasou te haele ende ue gerade docht soo
Let toch wel op d condiesij hij horde a f1800 gul smans te hebbe[
volck ende al tot onse coste ende stippeleere wel vast de verdiende
vracht ons te betale in Nieuneederlant ende dat met stockvis
hout tegen f10 gl van alles vrey het hondert niet hooger want
het soou rechteveert qualijck hier telande a 11 gl hale in
pris ofte het gebuerde dat het schip sonder stockvijs hout
weeder om quam dat ue dan op soo danige goeder als het
schip in soude moge hebbe ende alwaert dat het schip
leegh weederom quam most heij ue eevenwel betale
met lever bare bevers tegen 6 gl leverbaer weij stae [n
wt ue brieven dat ue aen de heer Stuijvesant te goet hebt
gehadt ontrent de twaelf duijsent gulde waer in weij ons ten
hoegste verwondere Dat ue suelckx aen hem gedaen hebt want
soo heij twijs hadde onbode gewoorde ofte dat de man
hadde comen te sterve weij soudender gen twaelf duijsent
stuijvers van gecregen hebbe want degeene die in sijn plaes
quam soude van de achter stellige rente niet wille weete
ende beij de meesters d' companie is geen gelt te crige

[new page]

[f4-A-page 3]

Tis waer weij hebbe wel geschreve ende hier geseijt dat soo
wanneer heij eijts wt ons caergesoen begeerde dat ghij
het hem sou laete volge maer dat is te segge een honder[t
gulden a 8 a 10 ofte daer ontrent maer soo veel duijsent
guldens dat en conne weij soo niet verstaen want soude
tot u ende onse schaede weesen ende wtvallen Derhalve
begint suelckx niet meer ende soo ue op nieu aen
hem gedaen hebt gelieft soo haest in te voerdere als
doendelick is want heij is gen man die sijn eijge
dinge doet of meester is want soo heij moeijte met
de companie cregh heij soude houde dat heij hadde ende
soude u ende alle de credetuere aen de companie
wisse datse daer betaling aende companie mochte hale
alsoo heijt in companies geleegetheijt van noede was
ende moeijt ue ock niet met rek. rekeninge inte
cope want daer is vande companie geen geelt te
crige wat soudense dan anders dinge betale tot no[ch
toe conne weij de vracht vande huijde niet becomen
wt pertiekeliere brieve sal ue met leetweese wel
verstaen hebbe het overleijde van ue huijsvrou waerom
weij vertrouwe ue nue sal resolveere overtecomen
dat weij ue met fatsoe neu connen weijgere want
weij wel dencke ue sal nodich duencke over te

comen om alsoo ue eijge dinge te comen redde want
Daer in sonder ue niet can gedaen worde ende soo lange
ue niet comt gaet het huijshouden sij gangh
Doch soo ue resolveert over te comen soo versoecke weij
vriendelick of ue dat ue doch uijtterste best doet om
de goedere beij ue sijnde ende ue noch toe gesonden te vercope
soo veel moogelick is doch niet te borge cont van stonden
aen wt geve dat ue ende Johannes van Brugge van deese
reijls suelle naet Vaderlant gaen om alsoo ue schulde[naars
te beweeye tot betallinge die ue soo veel moogelick
is sal moete inne om soo weijnich om soo weijnich
int lant te laete staen als doendelick is oock moet ue int
vertrecke alt resteerende cargesoen naer sien ende partenent
op neemen ende de selvege beij Johannes Verbrugge laete om
beij hem in de winter vertiert te werde. Oock cont UE oordene[?
hoe de seuwan inde winter gereuilt mochte werde door

[new page]

[F4-A-page 4]

Anderies ofte eijmant die ue best vertrouwt op dat weij inde
handel geen sweewan gebreck mochte hebbe ende voort alles
aldaer te versorge dat nodich in ue absensi soude moge weese
cont nu wt noch op ue hoede weese ock moet [*mocht?*] ue alle
de Boecke ende pampiere van al ue schulde ende weeder schulden
brenge om dan tuijs comende onse rek. eens te sluijten
om te sien hoe dat ons werck wt gevalle sal sijn sal
daer weij seer naer naeverlange ue hadde ons nu wel de
list connen oversende van alle UE beij hebbende restante
13] de schulde dan hadde weij wt den [5 *noe?* (= *noot?*)
geweest tis niet soet suelcke swaere ecupasie[soo
langhe te mijsse sonder eenige opening te hebben want weij
nu noch soo blint sijn dan doe ue wt voert, tis wonder
near demal dat weij UE suelcken perfeecten rek. doen van
alles dat beij ons gedaen wert twelck ue ons ock be-
hoerde tedeoen weij sinder in begaen weegen de vriende van
Haerlem Gerret Greve ende Willem van Brugge want dat sijn
partenente luije int stick van boeck houde met haer factk[uer
connen haer geen oplossing doe alsoo weij selfs niet en wee[te
soude beij haer selfs moge dencke dat weijt voor haer
bedeckt hielde ende den rechte wech met haer niet ginge de [Jacard?
rocke sij vercoft a 12 gul stuck is een goet dat hier niet ande
man wil gelieft ue voor dat goet tewacht de Westindise
huijde suelle de heer Stuijvesant onschiete ofte heij meende
datter niet tegoede trouwee in gedaen was gelieft hem
daer in te versekere alwaert met eede weij staen daer selfs
voor dat hem niet een pont ofte penin vant gelt minder

gestelt wert als weij daer selfs voor hebbe ontfange
Eijndige soo daer eijts vergeeten is suellent inde naeste
met het schip De Vallckenier gedencken ende blift voort alles ten
hoegste gerecomandeert ende Godt in genade bevole die ue wil
stercke in ue verlies
coseijn UE gelieft de heer Stuijvesant te segge dat weij hem dat
loot p^f ons schip sulle sende tuerwerck heeft ons
perges gesecht dat gestuert sal werde weege de gebacke
steen over de Vergienes conne niet weesen want moet
onse schepe met straeten sten ballaste die ons dan
weederom onder toebackx vate nodich is alsoose gins swar-
lick te hale is

[new page]

Eersaeme discreten cosijn, UE aengenaeme p^f Vastrick
ende ons eijgen schip is ons wel geworden
alsmede de goederen p^f ons schip gelaeden
doch op een seer quaede mart, gelijk UE bijde
reeck. vande vercoop hierneffens gaende sien
cont, waer op wij ons reeferere, Vastrick en
Hardenberghs goet en noch verscheijde leggen
noch onvercoft, sij meenen van beeterschap
doch sonder fundament, alsoo sij geen eervarent
heijt van Moscovijen en hebben gelijk wij,
want het staet in Moscovijen bij nae gelijk
in Engelandt oft in Franckrijck, vol oproer
en tulmuelt, en is noch geen apprensie
van stilstandt, soo dat wij vertrouwen
van noch veel slechter mart toecomende jaer
als nu, soo sijse niet vercoopen sij houwese tot
schaede, doch het is voor haer reeckeningh
de Voogelaers sullen duijsende aen de partij verlede
jaer verliesen, daerom was haer de lust van dit jaer
heel ontgaen - daer sijn dit jaer gruijssim
veel beerehuiden overgecoomen, Soo der intoecomende
soo veel overcoomen soo sullen sij het salvras
hout slachten, want sij connen hier niet verstiert
worden, de grootste berehuiden cooper is met
onse partij versien, de andere leggen noch alte
mael dat wat pertijs is noch onvercoft
sullense swaerlijck vercoopen, want de
grootste bontwercker is met 15 a 20 huiden
vergenocht, ue moet booven a 5 a 6 gul.
toecomende reijs geen gissinge maecken

[F4-B-page 1]

het salvrashout loopt tot niet gelijck ue
bijde vercoop sien condit, De otters sullen
haer prijs wel houden, de harttevelle souden meer
gegouwen hebben maer daer was veel kleijn
goet in, 90 stuckx kunnen wij voor een
daelder houden tstick, evenwel dunckt
ons een goede prijs te weese, het kleijn
goet slaet teveel aff, die ue schrijft 3 gul te
kosten, dat sijn die gasten die sij ons voor een daelder
presenteerde weerom te neemen, doch ue cont
selfs naer den vercoop ue reguleeren
de paerlen sijn noch onvercoft, wij sullen
swaerlijck ons gelt maecken

[new page]

[F4-B-page 2]

UE schrijft met het eerste schip aen ue te senden de keetels
ende bijle ende noorenburghrij, dat wij niet doen en connen
want van Wilder en wil geen goet meede neemen
sullen met ons schip moeten volgen, wij maecken
gissinge ons schip claer int lest van April
doch wij sijn in een perket wij soude wel vroch
hiervandaen willen, om die reede of de Heer Stuijvesant
ons schip in ploijeerde omt stockvishout van
Curasouw te haele, als een andre dat UE de noodichste
goedren wat vroech moecht becoomen
Maer an de andre sijde dwingt ons de schoen
dat de passagiers swaerlijck van haer haer over
gebrachte goederen connen coomen, dierhalve
sullense wat langge semmelen, twelck wij
wel souden moogen lijden, want hoe laeter
al dese coopliden aen de mart hoe beeter voor ue
alsoo UE noch wel versien bent, En ofte ons bectie
goets dat wij ue sullen senden, te laet inden handel
compt daer is weijnich aengeleegen, wij sien op
tegenwoordiege liever als opt toecomende
wandt wij sullen een schoone uijtvracht hebben
ende sijn int schrijven geresolveert Soo wat
draegende te houwen, de vracht vant stockvis
hout is onseecker, wij sijn met Hardenbergh
veraccordeert voor 40 casse vast 20 uij 20 thuijs
niet minder wel meer @ 25 ten hondert minder
als de vracht opt huijs gemaect wordt, dit
moet ue stil houwen, nu isser niemandt
die ons in de weegh sal weese om noch een
schipp aen te legge,

Oft noch gebuerde de heer Stuijvesandt ons
schip begeerde omt stockvishout van Curasou
te haele ende UE met de schipp^r geraede docht
Soo let doch wel op de condietsie tship hoordt
@ 1800 gul smaens te verdienen volck en alles
tot onse lasten, ende stippeleert wel vast
de verdiende vracht ons te betaelen aen de Manneha[tans
ende dat met stockvishout tegen a tien gul. thond[ert
van alles vrij en oock niet niet hooger, want het sou
rechtevoort qualijck hier te lande a 11 gul
haele in prijs , en oft dan geen hout in en hadt
dat UE dan op de inhebbende goeren soude moogen
sien, jae al quaemt leeg wederom, soo most
hij UE betaelen met beevers leverbaer
tegen a 6 gul gelijk se hier sullen gelde
toecomende jaer

[new page]

[f4-B-page 3]

Wij verstaen uijt UE brieff dat UE aende Heer Stuijvesant
te goet hebt gehadt ontrent de twaelff duijsent gul
waerin wij ons ten hoogste verwonderen dat UE
sulcx aen hem gedaen hebt, want soo hij thuijs
hadde ontboode geworden ofte dat de man hadde
commen te sterven, wij soude geen twalff duijsent
stuijvers daervan gecreegen hebben, want diegeene die
in sijn plaets quam soude van de achterstalliege
rentten niet willen weeten, ende bij de meesters
de Compangie is geen gelt te crijge, 't is waer
wij hebbe UE wel geseijt en oock geschreven, dat
soo wanneer hij iets uijt ons cargasoen begeerde
dat gijt hem souw laeten volgen, maer dat is te segge
die quantietejt was een hondert gulde a 80 ofte thien
ofte daer ontrent, maer sooveel duijsende
dat en connen wij soo niet verstaen, ende souw oock
tot ons ende UE schaede geweldich connen uijtvalen
Begint doch sulcx niet meer ende soo UE
UE wederom hem gecredieteert hebt, gelieft
soo haest in te vorderen als doendelijck is, want
UE moet weeten dat hij sijn eijgen man niet en is
ende sijn eijge dinge niet en doet, wandt soo
hij met den Compangie in questij raeckten, hij sou
houwen dat hij hadde om sijn gaije te inne, ende
souw alde credietuers aende compangie
wijsse om haer betaelingh te haelen, wandt
tgeen dat hij van UE off ander gehaddt hadde

soude tot de compangies dingen gegaen weesen
ende souw UE ende andre alsoo van sijn hals
affwysse

[1x]

UE gelieft niet meer met reeckeninge hoe goet
datse sijn bemoeijen ofte te coopen, want
daer is geen gelt van de Compangie te krijge tot
noch toe en connen wij de vracht vande huijden
niet becomeen, wat souden sij andre dingen dan
betaelen

Wt de pertijckeliere brieven sal UE met leetwese
wel verstaen hebbe, het overlijden van UE huijvrouw
waerom wij vertrouwen, UE nu sal resolveeren
over te coomen, dat wij nu UE met geen fatsoen
connen weijgeren, want wij wel dencken dat UE
sal nodich achten, over te coomen, om alsoo
UE eijge dingen te connen redderen, want daerin
sonder UE niet can gedaen worden, en soo langh
UE niet en compt gaet huijshouwen sijn gaengh

[new page]

[F4-B-page 4]

ende soo UE resolveert over te coomen, soo
versoecken wij vriendelijck op UE dat doch UE uijtterste
devoor doet, om de goederen bij UE sijnde ende tgeen
UE toegesonden sal worden te vercoopen, soo veel
moogelijck is doch niet te borgh, UE cont van
stonden aen uijt geeven dat UE ende Jan Neeff Verbrugge
van dese reijs sal naert vaderlandt gaen om
alsoo UE schuldenaers, te beweegen tot betaelingh
die UE sooveel doendelijck is sal moeten innen
om soo weijnich int landt te laeten als gij cont
Oock most UE int vertrecken alle resteerende
cargasoenen naer sien ende partienent opnemen
ende de selvieghe bij Johannes neeff laeten om
in de winter door hem vertiert te worden, Oock
cont UE ordoneeren, hoe de sewant inde winter
mochte geruijlt worden, door Andries off imant
die UE best toevertrout, opdat wij inden handel
geen sewan gebreck mochte hebbe,
ende voorts alles aldaer te besorgen dat nodich
in UE apsentie soude moogen weesen, cont nu
wat vroegh op UE hoede weesen
Oock most UE alde boecken en pampieren
van UE schulden ende weerschulden meede
brenge, opdat UE thuijsscomende met Lieff

onse reeckeninge eens mochten sluijten,
om te sien hoe dat ons groot werck uijtvalle
sal, daer wij seer naer verlange,
UE hadde ons nu de lijst wel moogen over
senden, van ontrent al UE bijhebbende restanten
als mede uijtstaende schulden, dan hadde wij
selffs wat reeck. connen maecken om eens
uijt de droom te weesen, tis niet soet sulck
swaer cappetael soo langh te missen sonder
eeniege openinge te hebbe, want [wij weten nu noch] soo
weijnich en] sijn [net so blint ofte voor] ofte achter weren?]

[the above two lines are illegible]

gaet als doen UE uijtvoer tis wonder naerde
mael dat wij UE sulcke pertienente oplossinge
doen van alles wat bij ons gedaen wort twelck
UE ons oock behoorde te doen, wij sijnder
in begaen weegen de vrienden van haerlem, gerrit
Greeven ende Willem neeff Verbrugge, wandt dat
sijn partienente luiden int stick vande negoosie
met haer factours, connen haer geen oplossingh
doen alsoo wij selffs niet en weeten, souden
bij haer selve moogen dencken dat wijt voor haer
bedeckt hielde, ende de rechte weegh met haer daerin
niet en ginge

[new page]

[F4-C-page 1]

De inckhoorens roocken sijn vercoft a 12 gul
stuck, is een goet dat hier niet aen de man en
wil, en gelieft UE voor dat goet te wachten
de westindische huijden die sullen de Heer Stuijvesant
ontschietten gelijk UE bij de vercoop hem thoonen
can, ofte hij meende dat daerin niet te goeder
trouwe gedaen en was, gelieft hem daerin te
verseeckeren alwast met ede wij staen selffs
daer voor in dat hem niet een pont ofte pen.
vandt gelt minder gestelt wordt als wij daer
selffs voor ontfange hebbe
Eijndiege deses sooder iets vergeeten is sullen
inde naeste p^r ons schip gedencken Ende blijft
voorders alles ten hoogste gerecommandeert en
Godt in genade bevolen die UE wil stercken
in UE verlies vale UE vrienden
Gillis Verbrugge
en soon
Govert vander Liphorst

Gerret Arentsen Zuijck

Cosijn Loockemans UE gelieft aen de heer Stuijvesandt
te segge dat het loodt p^r ons schip gesonden sal
worden t teurwerck seijt men heer Pergins
hen toegesonden sal worden, weegen de gebacke
steen over de Engels. Verginis met onse
scheepen can niet weesen, want die ballaest
uijtgående hebbese werom onder de toeback
van doen, want daer geen tijt en is om
ballast te haele Oock isse seer ongeleg[en
te haele blijft gegroet Sal hem p^r. de naeste
breder schrijven alsoo vader van huijs is

[new page]

[f4-D-page 1]

Sr Gillis van Brugh
ende gemeene
reeders
vande Valcke.

Laus Deo Semper in Nieuneederlant opt eylant Manhat[tan
ady dese april 1649

Naer alle behoorlijcke groetenisse aen UE soo dient desen
als dat ick UE twee aengename over Verginjes met ons Jacht
ontfangen hebbe desen 3 april daer uyt verstaen UE gesontheyt
hetwelck met mijn meede noch reedelijck is daer ick de goede
Godt voor dancke, voorders soo dient dan dese aen UE als dat wij
hier een vracht aengenoome hebbe te weete ontrent inde vijftig
baele katoens ende ontrent 8000 lb suycker a 1 stuyver per lb dese
voorschreve goedere sijn hier gekoome van Berbates met een
schip hetwelck hier prijs gemaect is doch dese goedere
die hoorde de coopman vant schip niet toe maer ware
op vracht meede genoome om na Denemarcke te voere
dese voorsz koopman vant schip is genaemt Tiellemans
Willekens van Amsterdam vertrou dat UE hem wel kent
hij heyt geweest op de Gu[n]esa kust met een Deense komissy
daer door hij is mijn vertrouwe hier prijs gemaect
ick hebbe alreede ontrent 1600 lb olyfans tande die van
de bootsgeselle sijn gekoome doch de converscheerde
goedere sijn noch niet verkocht maer ick vertrou dat
sij den eenen dach ofte den ander verkocht sullen worden
Voors soo hebbe ick hier ontrent 3000 lb stockvishout
die gekoome is met een kompagnie schip genaemt De Kat
hetwelck int inkoome hier in de baey gebleven is ende desen
voorsz lb stock vis hout is daer uytgebracht Vorders

soo is het Jacht te weten De Hoop hetwelck alhier is gearri[veert
als voorschreve staet desen 3 april van Verginjes ende
ick hoop het sal weeder t' seyl gaen met den eerste te wee[ten
dese 13 a 14 april alst Godt de Heer belieft naer de
Suyt revier waermeede ick Johannes Van Brugh sal gaen
Godt de Heer verleen mijn een goede rijs ende een
goede handel want het bevers handele hier niet veel te
beduyde en is, voors soo soude ick UE wel breder schrijve van
eenige materyale maer ick refeereer mijn aen Jan Janse
Visser die het UE mondelinck wel sal segge sall want het onsee-
ker is, of de briefe wel bestelt sulle worden want ick sal dese
met een engelsman sende voorders de groetenis

Copie

[new page]

Copije
van Versinie

[F4-D-page 2C]

[new page]

Copije van de brieff p^r De Valckenier gesonden

1649 Eersaeme seer discreten cosijn Govert Loockeman
11 Maij Saluijt Onse laetste was p^r Vastrick van de 20 jan.
waervande copije hier neffens gaet waeraen wij ons
referere, ende is tseedert weijnich voor gevalle
de goederen die wij UE sijn sendende cont UE sien
p^r dese neffens gaende factura soude wel mee[r
gesonden hebbe maer alsoo wij niet en twijffelen
oft UE sal overcoomen, dunckt ons noch
genochte weese, wandt soude als UE met
Liefv thuijs coompt eens onse reeck. sluijten
derhalve vergeet doch geen schulden ofte restan[ten
van goederen onder Jan Neeff Verbrugge laetende
een lijst daer aff mede te brenge, op dat men tot een
stuijver connen sien wat hier compt ende daer
noch blijft, de franse wijne soude niet
gesonden hebben maer alsoo wij gewaer wierden datter
int schip vande vrije luijden geen gescheept en wiert
soo hebben wij geresolveert 10 ocxhooffden puijcke
Franse wijn te scheepen, UE hoeft er niet meede te
hoije wandt vertrouwe deselve tot een hooge
prijs sult vercoope Borgt niet uijt, als

[F4-F-page 1]

meede vandt andere huijsgesins waeren, laeter
Jan Neeff selffs liever meester [*text margin?*] te winter van blijven
en ventent al metter tijt uijt contant, wandt
naer wij connen bemercken aen ons en andre, Soo
hoordt Nieunederlandt hier thuijs alsoo se meer
schuldich sijn als se weert sijn, ende gardijnne
en valleties soude oock niet gesonde hebbe
maer sijn uijt de Engelse Verginis ons wederom
gebrocht, en ons dunck hier goede coopman
schap sal weese, duffels soude wel wat
gesonde hebbe maer ons wierdt geseijt datter
noch niet een vande niuwe die verleede jaer quaemen
verhandelt was en datter noch vande
ouwe oock waeren dunckt ons derhalve
dat UE genoch sal hebbe, haddet UE met een
woordt aen geroerd hoeveel datter noch bij waren
soude beter gissinge conne maecken oft
genoch hebt oft niet
De vrachten vande Compangies huijde hebbe eerst
int leste van april met groote moeijte becomen
de haeverij van een ancker touw en
galjoen connen niet krijge

[new page]

[F4-F-page 2]

als meede de costgelde van de Compangies Dienaers
bedraegende ontrent 350 gul. connen oock niet krijge
wij lieten haer de maets aff cortte omdatte wij after de maets
niet woude loopen, ende nu laeten sij ons loopen jae
connent niet gerescontreert krijge, Teege regoniese
daerhaelwe wat UE doet hout UE doch buijttten de
compangie, wanttet met haer hoe older hoe buesser
werdt Sij aerde Joggoms hondt, de peerlen sende
UE wederom, hebbe met Ernst daer naer vernoomen
soude geen hondert gulde voort soottie connen krijge
UE contse ditto vrouw wedergeven, endatse deselve
voor UE aen een ander vercoopt ofte meede beschijt
want hier is geen cans behouden daer aff te coomen
Wij vreesse de schipp^f. groote moeijte sal hebbe wegens
de vrachten die aldaer sal betaelt worden, datse deselve
volgens de ouwe wijs de bevers tege 8 gulden Sal
willen geven, doch wij hebben de schipp^f. last gegeven
niet hooger aen te neemen als a 6 gul. leeverb[aer
gelijck wij de obliegases van de costgelde

gemaect hebbe, wij hebben de heer Stuijvesandt
de saecken hoogste gerecommandeert, welcke UE
ende de schipper in de narm moet neemen
Tis in geen landen de manier dat men vrachten
met mangel en goederen sal betaelen ofte [wijn?
datter de schipp^f. mede tevreede is Soo de schipper
niet te vrede is mach hem aen sijn connossen.
houdden daerin dat gelt staet maer geen waeren
vracht is huijer, en daer en wordt geen half
sentie ofte heel sentie aen verset gelijk men
sommiege waeren wel doet, ende bevers
dan tegens acht gul, dat wijse voordese
soo ontfange hebbe dat is onse goedicheijt
geweest ende de beevers hadde doen oock
een andere prijs
Wij hebbe aen de heer Stuijsant geschreven ende
eernstich versocht weegen dat gelt in Engelant
oock weegens opgelt van de huijden ons te bet.
darhalve gelieft doch mede hardt aen te houden ver
trouwe hijt uijt ceeren sal UE gelieft te
behandiege aende fissael van Dijk
10 anckers brandewijn die op onse naem gescheep[t
sijn, hebbe de selve voor hem gecoft volgens
sijn ordre en sijn gelt, wij hadden der 12 anck.
gecoft also wij meende dat sijn gelt soo veer
reijcken soude, maer ~~connen~~ niet uijt lange
soo, can UE de andre twee overich sijnde

[new page]

[F4-F-page 3]

neffens de andere brandewijn vercopen
Schip^f. Willem heeft 2 silvere beeckers voor de heer
Stuijvesandt, hij sal se aen hem behandigen ende hem
houde off hysse voor sijn eijgen gelt mede brengt
oock hadde sij hem dat belast medde te brengen
Oock om alsoo te beter onse betaelingen tot
avans te becoomen, hierneffens gaet een
accingver.[*assignatie?*] op de heer Stuijvesant weegens verschote
gelt voor hem van f286:19 st. die wij aen hem
versoecken dat soo wanneer hij de beevers tegens
a 6 gul niet en gelieft te bet. dat hij dan de
peeninge p^f wissel ons sal overmaecken op sijn

cosijn van Lidt, ontfanckt doch geen bevers
hooger als a 6 gul, hij moet weeten dattet
verschoote gelt is
Wij hebbe de schipp^r met de vrachten ende cost
gelde belast te vorderen, uijt oorsaeck tot UE
verlichtingh alsoo UE nu wat druck sal
hebben met dat UE overcompt, wij hebbe
de Heer Stuijsent geschreven dat de compangie
de beevers nu weegens de comurij [does he mean: *commissie*??]
gereeckendt hebbe tegen twee voor een en drie
voor twee gelijk UE bij de neffensgaende
reeck. van Sr Liefflingh eijge handt sien cont
wat wij daer noch bij geavanseert hebbe, ende hem
gebede dat hijt werck oock wat wil ontlast[en
alsoodt in dese quaede mardt de sware regoniesse
niet can draege Blijft gegroet
den 11 majj 1649 Amsterdam

[new page]

Verscheijden dingen vande
mesters uijt Hollandt en
anders

[F4-E - page 4H]

[new page]

Eersaeme seer deschrete cosijn Govert Loockemans onse
laest was p^r S^r. Vastrick vanden 20 janneu. waervan de
coppeij hier neffens gaet, waer aen weij ons referere
Sedert is hier weijnich voor gevalle De goedere die weij
UE sijn sendende cont UE sijn p^r dese neffens gaende
facktuer Soude wel wat meerder gesonden hebbe maer
alsoo weij niet twifele ofte UE suelt over comen
duenckt ons noch genochte weese want soude gare
als UE met Lief tuijs comt eens onse reeck. sl[uijten
Derhalve vergeet geen schulde ofte restante van go[edere
onder Jan Neef Verbrugge laetende een list daer van
meede tebrenge opdat men tot een stuijver conne
sijen wat hier comt ende daer noch blijft De Franse
wijne soude niet gesonden hebbe maer alsoo weij gew.
werde datter int schip vande vreijseluiden geen geschept

[F4-E - page 2]

wiert soo hebbe weij geresolveert 20 ochoofde puijcke
Franse winen te scheepe hoeft er niet meede te hooije
want vertrouwe deselvege tot een hooge pris sullen
vercoft werde Buergt niet als meede vande andere huijsgen[.
ware laeter selfs Jan neef liever Meester te winter
van Blive ende ventent almetter tijt wt contant
want naer weij connen bemercke aen ons en andere
soo hoort Nieunederlant hier tuijs alsoose meer schuldich
sijn alsoe weert sijn De gaerdine ende valleties soude
Meede niet gesonde hebbe maer sijn wt de Engelsche
Vergienis ons weer om gebracht ende ons duenckt het
hier goede comesschap sal weese Dueffels soude ock
wat gesonden hebbe maer ons wiert geseijt datter noch
niet een vande nieuwe die verleede jaer quaeme verhande[It
waren ende datter noch vande oude oock ware dunckt
ons derhalve dat UE genoch suelt hebbe haddet ue
met een woort aengeroert hoeveel datter noch beij
ue was soude beter gissin conne maecke ofte ue
genoch hebt ofte niet, De vracht vande Companies
huijde hebbe eerst int leste van Apriel met groote
mouijte becomen de haevereij van een ancker tou

[new page] [zie F4-F-page 1L]

[F4-E-page 1] (zie ook [F4-F-page 4])

ende Gaelioen conne niet crige als meede de cost gelde
vande Companies Dienaers bedragende ontrent f350 gl.
connen ock niet crige weij lietent haer de maets afcorte
om dat weij achter de maets niet woude loepe ende nu
laeten seij ons loepe connent niet geresconttreert
crijge tegen reconiesij derhalve wat UE doet hout UE
UE doch buijten de Companije want het met haer hoe older
hoe boser wert seij aerde naer Jochems hont De
perle sende UE weeder om hebbe niet [met?] ernst
daer naer vernome soude geen hondert gulden wt
soetie cuene maeke
UE contse dietto vrou weeder geeve en datse deselve
voor UE aen een ander vercoep ofte meede beschit
want hier is geen cans behoude daerafte comen
Weij vreesse de schipper groete mouijte sal hebbe wegens
de vrachte die aldaer suellen betalt werde Datse deselve
volgens de oude costuijm De bevers tegens a 8 gl. stuck
willen geve doch weij hebben de schipper belast geven

niet hoeger aen te neemen als a 6 gl. leverbaer gelick weij
de obbeligasis vande costgelde gemaect hebbe weij
hebbende Heer Stuijvesant de saecke ten hoegste gerecoman.[deert
welcke UE ende de schipper meede waer moet neeme tis
in geen lande de manier dat men vrachte met mangel
goedere betaelt ofte ten is datter de schipper meede
tevreede is Soo de schipper niet tevreede is mach
hem aen sijn consement houde daer in dat gelt staet
maer geen ware vracht is huijshuer ende daer wert
geen half ofte heel sentie aen verset gelick men
sommes de ware wel doet ende de bevers dan tegens
8 gl. dat wijse voor deese soo ontfange hebbe dat
is onse goedicheijt geweest ende de bevers hadden doen
hier ock een andere preijs - - weij hebben aende heer
Stuijvesant geschreve ende ernstlijck versocht wegens
dat gelt in Engelant ock wegens de huijde top
gelt te betale Derhalve gelieft toch meede hart aen
te houde vertrouwen heijt wt cere sal UE gelieft te behande[gen?
aende fiescael van Dick 10 ankerkes brandewijn die op
onse naem schep gecomen sijn hebbe deselve voor hem

[new page]

[F4-E-page 3] (see also [F4-F-page 2L])

gecoft volgens sijn oerder en gelt weij hebben de 12 gecoft
Alsoo weij meende dat sijn gelt soo veer reijcke
soude maer conne niet wt lange cont ue de andere
twee neffens de andere brandewine vercoope Schipper
Willem heeft twee silvere bekers voor de heer
Stuijve sant heij salse aen hem behandege ende
hem houde of heijse voor sijn gelt meede bracht
oock hadde heij comiesij om alsoo tot de betalin
met aevanement te becomen hierneffens gaet een
accingenasij aende heer Stuijvesant wegens verschoote
gelt voor hem van f286.19 st. die weij aen hem versoecke
dat soo wanneer heij de bevers tegens f6 gl. niet
gelieft tebetale dat heij dan de penn. p^r wissel op sij[n
cosijn soude overmaecke Ontfanght geen bevers
hooger als tegen f6 gl. heij moet weete dat verschoten
gelt is Weij hebbe de schiper met de vracht ende
cost gelde belast wt oorsaeck tot UE verlichtigh
alsoo UE het nu wat druck suelt hebbe met het
over come weij hebben de heer Stuijvesant geschreven

dat de Companie gerekent hebbe tegen 2 voor een drie
voor twee gelick UE neffens dit neffens gaende Rek.
van Sr Lieffelin eijgen hant sien cont wat weij daer
noch beij geaevanseert hebbe ende hem gebede dat heij
het werck daer ock wat wilde ontlaste alsoo indesen
quade maert de sware rekoniesij niet can drage
niet meer alsoo de tijt cort valt blift neffens [hert
grondige groetenise sende Johanes Verbrugge so alle de
vriende niemant wtgesondert tevergete inde beschermingh Godes

Blive P^r UE vrienden
Acte den 11 Meij A^o 1649 Gillis Verbrugge
op De Helder en Soon
Govert vander Liphorst

[new page]

[F4 – E –page 4S]

Generael
Brieff

[new page]

[F4-G-page 1]

de gemeene reeders Laus Deo Semper in Nieuneederlant opt Eylant
vant schip de Valckenier Manhatans ady dese 10 augustus 1649

[1x]

Beminde Vrienden Sr Gillis van Brugh ende de geeme reeders
vant schip de Valckenier saluyt Verhoopende aller
UE gesontheyt als het met mijn is Godt sij gelooft
voor sijnde genade Alsoo wij int packe ende int
laden sijn ende qualijck tijt hebbe om veel te schrij[ven
Soo gelieft dit int kort geschreve in danck te neme
ten eerste, als dat ick de goedere die UE mijn geso[n-
de hebtt wel hebbe ontfange p^r het schip De Valckenier
hetwelcke alhier is gekoome op den 30 Juny ende ick
hoope dat het den 17 a. 18 deser, vant hier sal t sey[l
gaen naert Patria doch alsoo Vastrick van meninge
is nu naer Patria te vertrecke soo kan UE een weyn[ich
opening sien in dese ingeleyde spesivicasyke
wat retoere datter voor de meesters inde
Valckenier is gescheept doch en konden noch niet ter tegen
weeten wat schulde datter noch sulle kom[e
voorts soo is alhier op den 2 august gearriveert

2 Comp. schepe te weete t' Jacht Swol ende de
Liefde koomende van Karsou meede brengende
sout en stock vis hout, ick hoope noch van die
stockvishout noch wat te krijge soo hij met
den eerste verkocht wort, maer ick kander UE
geen seekerheyt van schrijve Ame
Coye gesonde p^f. vastrick

[new page]

Aende gemene reeders
vande Valleckenier

[F4-H-page 1]

Laus Deeo op de Manhatans

Seer beminde oom ende alde vrinde ende reeders
saluijt Ick hebben UE schrijven par schip Prins
Wullem den [blank] wel ontfangen ende
daeruijt verstaen hebbende de gelegentheijt
ende nae datum den [blank] met ons schip
dat hier geluckelijck is gearevert waeruijt
de brieven van den selve inhoud ende droevi-
ge tijdienge [in margin:] *verstaen hebben van het overleeden van*
mijn welbeminde huijsvrouw wat aengaet de goederen
gecomen met het schiep De Vallickenie is
mijn wel ter handt gecomen al drogh ende
wel gecondisteeonneert de retoeren die ick
ben sendende sijnde leste die wij connen
becomen de elans huijden hoerden de vrinden
op gelt te houden alsoo daer nu niet een
harteveel onder is behoor 12 a 13 a 14 gulden
het stuck te gelden Men behoorse soo niet
uijt de handen te smijten gelijk de vrinden
de bevers verleeden jaer gedaen hebben
aenderen hebben 7 gulden $7\frac{1}{2}$ stuijvers voor het
stuck gecregen daer wij maer $5\frac{3}{4}$ gulden gecr[egen
hebben ende de onse waeren soo goet als
haere doch het lijckt dat wij te hastich sijn
int vercopen Verhoope niet dat het de vrinden
aen gelt manqeert het lijckt dat nu de goederen
niet gelden dat de vrinden miscontentment

in mijn dinst hebben alsoo ick can bemaricken
niet weetende wat de orsack is het is de vrinde
wel becent dat ick mijn wel lieve ende bemin
de huijs vrow hebbe moeten verlaeten want
ick niet en moch mede nemen die nu de
goede Godt gelieft heeft te halen in sijn
ewwichge rijck en nu mijn als nu vrij
stellen om tuijs te comen waer van ick
de vrinden niet genoch can bedanck voor
de goede gonst soude wel gecomen hebben
Maer alsoo het de goede Godt gelieft ende die
het alles bestiert heeft mijn met een

[new page]

[F4-H-page 2]

weeder pertuer versien daerom gelieve de vrinden
mijn te verexcuseeren sal UE goede sartefaci
doen soo het de goede Godt belieft volgende
het boeck dat toecomende jaer sal overcoomen ende
retoeren

De Franse wijnen waeren seer goet daer sijnder 18 van
behouden 2 voor vollinge daer sijnder 13 van
vercoft volgens de lijst sult sien dier hier
neffens gande daervan alles in sal staen wat hier
is in het landt soo wel uijtstande als rest[ant
en wat wij oversenden de gardijnnen woude
wel dat daer goederen voor de wilden voor
gewest hadde ~~voor mijn~~ of de mester
mijn weer wouden inploerden

[in margin: alsoo mijn tijt toecomende jaer om is doch refferere mijn

aen Jacobus Couwenhoven woude met
geen winckel goeder meer te doen hebbe
als met cousen schoenen linnen hemden en voort[s
wat voor de wilden behorden en wijnen
want dat sijn de beste om retoeren voor te
crijgen want winckelgoederen is maer te bar[ich
alsoe dat het maer onder de aermen gementer vercoft
wort Aengaende de vracht vande Compangies huijde
dat gij daer soo lange om geloopen hebt
doet mijn geen wonder het gaet mijn hier
oock alsoo hebbe met groet moijten mijn

afreeckening] den 18 august eerst gecreghen ~~als~~ Ick mijn heer manden

reesteert noch] 860 gulden ick vraghden hem of hij gelieden mijn met stockvis
[In margin:] *hout geliefden te betalen sijden dat het niet wesen mocht alsoo in Hollant*
26 gulden het honder gol

soo warden wij t quade vrinden en wou hem
niet meer borgen door dien dat hij van
sijn moet een gat mackten met reverense
gesprock gelijk dat Jacobus Couwenhoven
UE wel sal seggen en oock uijt anderen
wel sult hooren want hij mijn het stock
vishout minige rijs hadde beloeft soo hij
een man met eeren was en oock Godt
tot getuijgen nam dat het anders niman
sou hebben als wij daer op Ick al uijt schoet
doch men vercoft dat aen anderen daerin Ick
niet wel te vreden in was soo dat het
paisesse het oogh mest uijt is en nu

[new page]

[F4-H-page 3]

Alsoo der door een abuijs eenige vracht niet wel sijn aengetijkent
Soo dat ick niet perfeckt kan schrijven hoe veel de somme vande
vrachte bedrage die nu over koome soo reefereere ick mijn aen
schipper Willem Toomasse die UE dat perfeckt sal op geve
Den tijt hijt ons seer kort gevalle gelijk UE wel dencke
kan want het schip heijt hier niet lang geleege ende
onse hande tsame volgehadt Hiermeede eijndige

Datum 24 augustus 1649

In Nieuneederlant

opt schip de Valckenier

Copije

[new page]

[F4-I-page 1]

Laus Deo Semper in Nieunederlandt opt
Eijlandt Manhatans ady desen 20 september 1649
[2x]
Beminde oom Sr Gillis van Brugh ende de gemeene
reders vande Valckenier, saluijt, alsoo dit nu
voorgevalle is als dat Adrijaen Bloemert van
meninge is om naer de eijlanden te varen soo
heeft [mijn?] bewoogen om een letterken aen [UE?
te schrijven doordien daer gem[eenlijk?]k schepen

leggen om naert patria te varen [ick we]ete dat
het UE aengenaem is dat wij mal[cander m]et een
lettertie altemet eens begroeten, [7] voor
dees tijt anders niet wesen en ko[n UE do]ch missch[ien
dencken hoe dat ick alhier soo weynich [4]ue maeck[e
vant teen ofte vant ander maer alsoo [do]or de
kortheyt des tijts, dat UE geschreven is met de
Valckenier soo en isser voor dees tijt weynich
voorgevalle, want de brieven die aen UE gesonden
sijn die sijn gedateert op den 24 augustus soo dat
den tijt noch kort is ende ick hope dat UE de
overgesonde retoere wel ter handt zijn gekoomen
cotype UE meucht mede dencken waerom dat ick UE de
copije niet mede over en sende, de oorsaeck is
dese als dat het niets al te seker is in wie
sijn handen datse soude mogen komen soo dunckt
het mijn raetsaem dat ick se hier houde. Hier
mede blijft van mijn gegroet ende ick wensche
dat het UE wel gaet aen ziel ende aen
lichaem Amen

In apsentie van Govert Lookermans

Ick UE dienst schuldige dienaer Johannis Van Brugh

[new page]

brieven aen de mesters
of coppijen
1645 tot 1649 toe

[F4-I-page 2H]

[new page]

Eersaem seer discreten coosijn Govert
Loockemans saluijt UE aengenaeme p^f. ons
schip De Valckenier opden 5 October
wel ontfange, oock verstaen de
quantieteyt van onse retoeren die
ons seer aengenaem sijn, Oock
de lijst van onse restaenten en uijt
staende schulden bij UE, Soo dat wij
nu met Lieff onse staet connen maecken
daer wij langh naer verlangt hebben

[F4-J-page 1]

Onse meeninge is omt schip eerdags
wederom aen te slaen op Niunederlandt
en sullen met Lieff soo der wadt
veel passagiers comen, voor de
winter wederom clae weese om
aen UE te senden, neffens de cargasoenen
die UE ons ordonneert, dooch de
quanteijt van hoeveel sullen noch
resolveren alsoot noch vroegh is, ende
de tijt te cordt valt nu te schrijven
de mart vande retoeren connen niet schrijven
alsoo de Moscovis vaeders noch niet
aen sijn, en noch geen tijdingh is hoet
ginder met de bevers affgelopen is
doch hebbe beeter moet als verleede
jaer dat Godt geve wel uijtvalle mach
Amen, Vastrick hebbe niet vernoomen
wordt mede verwacht moet door
cortheijts des tijts Eijndiege, can voor
deese tijt UE brieff niet beandtworden
maer sal met den naesten p^r. tienendt beant
woordt worden, doch alsoo UE weegens
de perlen Soo hart gaet, soo gelieft onse
brieff eens te deege diensaengaende
te leese, waerin onse meninge sult sien dat
wij niet ordonneeren wederom te geven

[new page]

[F4-J-page 2H]

maer contrarij, haer deselve te geven om
voor UE ofte ons aen een ander te vercopen
ofte te beschijken, wij sijn soo slecht
niet dat wat gecocht is, dat men dat
houden moet Blijft gegroet neffens
UE bemiende waermede wij UE veel geluck
wenschen ende den Zeegen Heeren Amen
UE kinderen sijn noch cloeck ende
gesondt adij den 6 October 1649 In
Amsterdam

de groetenisse

aen neeff Verbrugge

De ouders en vriende van

UE vrienden

Gillis Verbrugge

Seth Verbrugge

Pieter inde Prins sijn alte
saem noch wel te pas

Govert vander Liphorst
Gerret Arentsen Zuijck

[*sideways:*]

Eersame Versinge
S^r. Goverdt Loekemans
Copman In
Nieunederlant ofte
de Manatans
P^r. Vriendt die
Godt geleijt

[F4-J-page 2L]

[new page]

[F5- B – page 1]

Cosijn Goverdt Loockmans Copije van onse laesten p^r
Vastrick vanden 7 feb. doch den 7 a 8 meert eerst in see
gelopen
[1x]
Eersame discreten cosijn saluijt onse laetse was
p^r Augustijn Heeremans vanden 17 desember 1649 neffens
onse reecken. van de vercoop van onse retoeren
p^r De Valckenier over gecoomen, desen dient
meede int cordt sal p^r ons schip wat largoder
gaen int schrijven, tseedert onse laetse sijn wij met
al de vrienden met voordaght bijden andre [ge]weest
ende rijpelijk overleijt ende overwoegen
weegens eeniege cargasoen aen ue te senden ofte
niet ende hebben gesamentlijk goet gevonden
dat wij dit jaer geen goedren goet vonden te senden
de oorsaeck daervan is desen, voor eerst alsoo
onse jaeren van compangie alst schip met Lieff
wederom thuiscompt geexspidieert sijn , ten tweede
omdat bij UE noch aen restanten ontrent
sijnde vijftich duijsent gulde met de schulden ten
derde hebbe Oock goet gevonden dat UE neffens
Johannis Neeff Verbrugge sal gelieven over te comen
Soo dat het nu cargoen van de vrienden niet soude
connen gebinnefieceert worden
De geexspidieerde tij van hierboven van onse comp.
veroorsaeckt een effe reeckeninge onder
sen andre te maecken om eens te sien wat Avans
onse cappetael geavansseert hebben, daertoe
noodigh is UE selffs overcomst om alsoo
een eijndt vant ouwe werck en een begin

vandt niuwe vast te stellen, daerop doch gelieft
te letten [?] ende te overleggen op w[at] manier
voordt gemeen tsamen wederom te beginnen
De meerder oorsaeck van UE over
comst sal UE p^r cosijn Couwenhooven mondeling
geremonstreet worden, en is neffens hem bij
ons vastgesteld, dat UE niet gelieft te
refereren, alsoo ons ende UE daer ten hoogsten aen
geleegen is soo dat wij UE bidde UE gelegentheijt
daernaer te stellen en onse dinge sooveel int
en effent als doendelijck is, tgeen datter noch overich
blijft sal Couwenhoven voordt gemeen wel vorderen

[new page]

[F5 –B –page 2]

dat ons hier vooren dunckt ons cappetael grootd
genoch nu int landt noch is, daer is Vastrick heeft
verleede jaer maer 24000 gul aen cappetael gehad
Oock troost ons cosijn Couwenhooven
wegens de betaelinge van de schulden soo wel
dat nae alle aprensie onse retoeren grootd genoch
sullen weesen, en daer boven compt dan noch
onse vrachten vandt schip, die van dit jaer
wederom veel sullen weesen, alsoo wij veel
vrachten en passagiers sullen hebben wij maecken
gissinghe van midde april hier vandaen claer
te legge, hier neffens gaet wederom de vercopinge
van onse retoeren, de menocken sijn noch
onvercoft alsmeede de berehuijden
de menocken connen geen 6 stuijvers haele de
berehuijden meugen geen geldt-gelde moeten
tot op een andre jaer legge aen onse Niuneder
lantse toeback commen een merckelijck gewicht
te [cor]dt gelijk UE sien condit, is bij UE oock
een versinningh, de schipp^f. weetter oock niet
aff, wat UE doet compt aen geen rol toeback
ofte de prijs moster naer weesen, de blaede
moet UE niet hooger schatten alsse goet sijn
als a 6 st. hier te lande, ende noch hebbende
toebackx copers veel liever Verginnij blaede
weegens tgemeene beste van Niunederlant
in den Haegh, refereren ons aen cosijn Couwen
hooven die de gemeente daer aff geschreven heeft
Blijft gegroet

Adij 24 meert 1650 in Amsterdam

Cosijn Saluijt desen dient om dese voorgaende
copije te geleijde waeraen ons referere alsoo
seder weijnich gepasseert is Onse menocken
sijn vercoft a 5¹/₂ stuijvers weegen netto 1393 lb.
De berehuijden leggen noch onvercoft
Ons schip sal met Lieff gaen int lest van April
soude eer claer geweest hebben maer Harddenbergh
en Leijssen en Gabrie en meer andre scheepers
wagen al nart werck inden Haegh

[new page]

[F5 –B – page 3]

Op hoop van verminderingh vande regonies daer
nu eerst vast bescheijt aff hebben dat van dese
reijts ten vollen blijft, mar in toecomende
sullen de wilde cargasoen o[5]en p^r centten
geset worden ende alle [behoe]ftigheede
voor de gemeente vrij behalve [den] dranck
Soo dat het werck van Nu Neederlandt naer
wens voor de gemeenten sal uijtvalle[n en]de
compangie sullen het landt moeten derven
alde omstandigheijt vande die Sack soude
te lang weesen te verhaelen, reeferere ons
aen de gecommieteerde, p^r. ons schip sullen
vaeren die aengeteeckent sijn voortd ouwe
passagiegelt Ontrent 140 menschen
behalve ons eijge volck en
schip vol vracht, moeten noch menschen
en goet affslaen, alsoo wijt niet connen
berghe, hebbe niet een pan gescheep om de meeste
ruijmte en mar 2 last mout en 500 lb hop
voor Couwenhoven ende 500 lb hop voor Oliff
Steevensz Soo dat onse vracht noch
veel grooter sal weesen als verleede jaer
daer sullen ongetwijffelt vande somer
meer scheepen gaen, niet anders blijft van hartten
neffens cosijn Johannes Verbrugge gegroet ende
Godt in genaede bevolen vale

P^r UE vrienden
Gillis Verbrugge
en Soon
Govert vande Liphorst

[new page]

[F5 – B –page 4H]

Brieven vande mesters uijt Hollandt
1646 tot 1649

[new page]

[F5-A-page 1]

Sr Goverdt Loockmans Laus Deo adij 7 feb. 1650 Amsterdam

[1x]

Eersame seer discreten cosijn Saluijt onse laetste was p^r Augustijn Heere mans vanden 17 desember neffens onse reeck, vande vercoop van onse retoeren p^r. de Valckenier overgecoomen, deesen dient int cordt sal p^r ons schip wat largoder schrijven, tsedert onse laetste sijn wij met alde vrienden met voordagt bijden andere geweest ende rijpelijk overleijt ende over wooge weegens eenige cargasoen aen UE te senden ofte niet, ende hebbe gesaemlijk goet gevonden dat wij dit jaer geen goederen souden senden, de oorsaeck daarvan is dese, voor eerst alsoo onse jaeren van compangie als het schip met Lieff wederom thujs compt gecxspidieert sijn ten tweede omdat bij UE noch restanten en schulden ontrent sijnde vijftigh duijsent gul ten derde hebbe oock goet gevonden dat UE neffens neeff Verbrugge sal gelieven over te coomen, soodat het niuw cargasoen niet soude connen gebinnefieseert worden de gecxspidieerde tij van hier boven van onse Compangie veroorsaect, een effe reeckeninge onder den andre te maecken, om eens te sien wat avans onse captale geavanceert hebben daer toe nodigh is UE selffs overcomst om alsoo een eijnt vandt ouwe werck en een niuw begin vant niuwe werck vast te stellen, ondertusschen gelieff bij UE selffs te overlegge op wat manier tot gemeen proffijt wij wederom soude moogen beginnen en contienuweeren, de noch meerder oorsaeck van UE overcomst sal UE p^r cosijn Couwenhooven mondelinge geremonstreert worden ~~en~~ is bij ons neffens hem vastgesteld dat UE niet gelieft te refeseeren, alsoo ons en UE daer ten hoogsten aen geleegeen is, soodat wij UE bidde UE gelegentheijt daer naer te stellen en onse dinge soowel te inne en te effenen aldaer als doendelijck is, tgeen datter dan noch soude mooge overich blijven, sal Couwenhooven voort gemeen wel vorderen

[new page]

[F5-A-page 2]

Dat ons dunck hier vooren dat ons captael int
landt groot genoch is, Vastrick heeft verleede
jaer mar 24000 gul aen cargasoen gehadt Oock
troost ons neeff Couwenhooven soo weegens
de betaelinghe vande uijtstaende schulden bij UE
dat na alle aprensie onse retoeren grootd genoch
sullen weesen

En daarbooven soo compt dan noch onse vrachten
vant schip die van dit jaer weederom veel sullen
weesen, alsoo veel vrachten en passagiers sullen
hebben, wij macken gissinge van ons schip
claer te weese halff April, hier neffens
gaet wederom de vercoopinge van onse retoeren
de menocken sijn noch onvercoft alsmede
de beverehuijde, de menocken connen geen 6 st.
haele de bere mugen geen gelt gelde moeten tot
op een ander jaer legge, aen onse Niunederlant
toeback commen een merckelijck gewigt
te cordt gelijk UE sien condt is bij UE oock
een versiningh, de schipper weetter oock
niet aff, wat UE doet compt aen geen rol
toeback oft de prijs moster naer weesen de
blaede moet UE niet hooger schadtten die goet
sijn als a 6 stuijvers hier, want Verginnij blaede houdense
hier voor beeter als Niunederlantse
Weegens tgemene beste van Niunederlant
in de Haegh reeferere wij ons aen cosijn
Couwenhooven die de gemeente alles
geschreven heeft niet meer hebbende, blijft
neffens de familie van ons van hartten gegroet
en Godt in genade bevolen vale

de groetenisse van ons alle
aen cosijn Johannis Verbrugge

Gillis Verbrugge
Seth Verbrugge
Govert vander Liphorst
Gerret Arentsen Zuijck

[new page]

[F5-C-page 1]

De gemeene Laus Deo Semper in Verginje op de Kits ~~de Voorloper~~ Prins ses Rejael
reeders vande deser 18 mart 1650
Valckenier

[1x]

Beminde Oom Gillis van Brugh den uwe is mijn

op den 20 deser 1649 ter hant gekoome van Jan Janse Visser daeruyt verstaen UE
alle gesontheyt ende welvare wat mijn belancht dancke
ick Godt voer goede gesontheyt saluyt Vorder den inhoud
van desen is als dat ick hebbe verstaen dat de Valckenier is behouden
over gekoome hetwelck mijn lief was om hoore maer en heb[be
geen brieve van UE gehadt want alsoo UE met de kits na ha[lve
maen [?] was om aldaer te sien na handen Ondertusse sijn de
brieve die ondert koewart van Goovert Loockermans ~~van~~ [waren?] na
Manhatans gesunde soo dat ick geen schrijve van UE gesien hebbe
Wat aengaet dat ick alhier gekoome ben is dese als dat Goverdt
Lookermans goet vonde als alsoo der vande winter
niet te doen is aen de Manhatans ende het t geen datter te doen
is dat een dat wel doen kan soo ben ick op de kits gaen vare
alsoo der de meester een part in hebbe om te sien of ick
voor de reeders wat ende van onse oude restanten die se meede hebbe dat
quaet aen de man wil om hier te verhandele maer alsoo der veel
scheepen sijn ende ick ben [wat] te laet gekoome soo en wilt
vande hant niet
Voors soo hebbe ick eenige goedere van Jan Janse ge[kocht
ende hebbe dat hem betaelt ~~tegen die bevers papier~~
~~ende het andere tegen~~ in bevers ende toeback als hij UE
wel seggen sal. Vorders soo heeft Govert Lookermans
van mijn h^r Stuyvesant eenig stockvishout gekocht
dat heel goet is maer wij moetender veel meer voor geve
als voor desen maer hij sal met kooren betaelt worden
ende wij hadde kooren op solder leggen dat wij in schult
hadde aengenoome soo soecke wij soo veel retoere te make
alst mogelijk is ende alsoo de h^r Stuyvesant een groot
party stockvishout noch heeft soo sal Govert lookermans
sijn best doen om daer wat veel van te krijge het sij met
goedere ofte met seewant om alsoo het tot retoer
te make wat mogelijk ende doendelijck is
De M^r [?] verhoop is hebbe goet kontement gehadt als
sij gesien hebbe hoeveel datter noch uyt staend was en watter
p^r kasse noch was ende voorleede overgegaen retoere die
met de Valckenier sijn over gekoome volgens de lijste
daer neffens gaende voors soo hebbe ick aen Jan Janse Visser
gelate om voor UE te verkoope ende de toeback aen UE te leve[re
te weeten 36 schepel witte erte ende thien quater kasse seck
dien ick vertrow dat hij die wel verkoopen sal want hier nu

[new page]

[F5-C-page 2]

tegenwoordig weynig dranck is ende alsoo mijn tijt verscheene
is om na de Manhatans te gaen soo hebbe ick die selvige aen
hem gelate [*in margin: Ja]n Janse sal UE [sewan?] doen]*

want het [al? ons? oock?] in schult is aengenoome ende om
seewant gekocht is dit geschiet om retoere te make
Vorders soo heeft ons Jacht alhier geweest hetwelck Govert
Lookerman verhuert hadde ende Andries de schipper van desen
heeft eenige nootwendigheeden van Jan Janse Visser gehad
voort Jacht gelieft het in danck aen te neme vorders soo sende ick UE
Pr de Prinses Rejael een oxhooft toeback gemerckt
met [mark] weegt netto [line is illegible]
voor erte geruylt hebbe Hier meede eyndige ende beveele UE
inde bescherminge des alderhoogste die UE ende ons wil geeve tgeen
tot saligheyt van noode is Amen ende blijft van Govert Lookermans
ende sijn huysvrou ende van mijn seer gegroet

UE D J v B

ady dessen 18 mart 1650
aen boort de Prinses Rejael

[new page]

[F5-D-page 1]

S^r. Govert Loockemans: Amsterdam desen 20 april A^o. 1650
[1x]
Eersaeme discretee cosijn salijt, onse laeste was p^r
Gerret Vastrick, ende Evert Tesselaer, desen
dient int kort tot geleijde vande generaele reeckeningh
ende andere papieren daerbij sijnde, wij maecken nu een
grootte vracht gelijk UE hier nevens sult connen
sien, soo ghij nu tot ons voor neemen kont geraecken
dat is UE bij hebbende restanten ende wtstaende
schulden tot bevers ofte andere retoure te maecken
soude soo doende een schoone retour met het schip weder
comende hebben te verwachten daer toe de heer sijn
seggen gelieft te verleenen, Wij sullen UL met het
schip tegemoet sien dat sonder exepcij moet naer
gecomen werden gelijk voor desen aen UE geschreeven
is alsoo wij niet verstaen sulcx geexquiseert most werden
alsoo ons verlopen tijt ende grootte reeckeningh sulcx wel
meede brengt, dewijl 3¹/₂ jaer gecontinueert hebben
nodich achten UL ontrent soodanige reeckeningh te weesen
en andere nieuwe conditie te beramen daer van den
andere dan mondelingh connen spreekken de wijl UL
soodanige grootte partij inde compangie hebt, soo daer
eenige restanten ende wtstaende schulden noch mochten
blijven dat wij niet verhoopen, gelieft die aen Johannes
de Peijster met op sicht van cosijn Jacob Couwenhoove
te transporteeren die ons dunckt daertoe bequaem is

met behulp van cosijn Couwenhoove hij sout het wel
heel aen hem neemen maer seijt hij selfs veel te doen
sal hebben doch seijt sijn raet en daet sal niet manqueren
gelieft cosijn Johannes Verbrugge nevens UE te
laten over comen alsoo sijn tijt nu meede wt is
te meer om dat vertrouwen weijnich ofte geen restanten
daer sullen blijven, UE sal hier in gelieve onse last
te volgen, wilt gerecommandeert houden dat int
thuijs comen vant schip geen passengiers sonder haer
kostgelt te betalen aldaer aen UE sult laten over
comen; veel min iemandt voor de kost met te neemen
gelijck voor dese meer geschiet is, ende met mis
contentament hebben vernoomen, soo dat wij in deese
drie reijse meer als duijsent gulden schade daer bij geleeden
hebben, sult meede geen compangies dienders sonder daer
te betalen met laten gaen, willen op de compangie
niet een stuijver sien, noch crediteeren, eijndigende
beveele UE benevens cosijn Verbrugge en andere
bekende vriende inde bewaringe des alder hoochste
en weest van ons alle hartelijck gegroet

[new page]

[f5-D-page 2]

UE Geffection. Vrienden en Cosijns
Gillis Verbrugge
Seth Verbrugge
Govert vander Liphorst
Gerret Arentsen Zuijck

Aen S^r. Govert
Loockemans
coopman in Nieuw
Neederlant

[new page]

[f5-E-page 1]

Aende gemeene reeders
vande Vallekennier   Laus Deo op de Manhatans A^o 1650
[1x]
Seer beminde oom ende vrinden saluijt
Ick hebbe UE schrijven p^r. Vasterick ende ons
schip wel ontfangen ende den inhoud wel verstaen
Ons schip de Vallekennier is den 28 Junij wel
in gecomen Godt heb loof al clock ende gesont
wellick uijt genomen een vrou die overboort is ge

valle wij verhoopen dat wij int leest van desen
mant sullen vollichgen wan wij alle dagen ons
best doen om claer te wesen souden al claer
gewest hebben maer hier is een slapen handel
tot noch toe watter noch comen sal is Godt
bekent Hier gaet oock een lijst neffens wat
goet dat wij al ingeschept hebben verwacht
alle dagen meer het twellick ons wel een
dach 2 a 3 mocht ophouden wij doen ons best
om de betalinge van het vollick te innen
verhope het wel sal gaen het verlangen is al
hier naer de mine weet dat de goede Godt wil
geven de [*die?*] geluckich mach over comen niet meer
op dit pas alsoo wij op het spoedich sullen
vollichgen blijft inde bescharminge des alder
hoogsten die UE ende ons wil gonnen wat
ons salich is amen ende verlenne ons
een behoude reijs de groetenis aen moeder
ende UE altemael U.E.D.W. dienaer
desen 10 augustij

[new page]

brieven aende mesters Geesche [geschreven?]

[F5-F-2H]

[new page]

Op Huijden den XJ^e. February XVJ^e drije-
envijftich Compareerde voor mij Dirck van
Schelluijne notaris publicq bij de ho: mo: heeren
Staaten generael der Vereenichde Nederlanden
geadmitteert in Nieu Amsterdam Nieu Neder-
lant residerende, ende voor de naergenoemde
getuijgen d' eersaeme Wolphert Gerritsz van
Couwenhoven ende bekende ten vollen
genoecht gecontenteert, ende betaelt te
wesen van Govert loockermans mette
somme van twee hondert guldens voor thien
margen ~~maijs en boslant~~ van vlack ende
veertich margen maijes ende boslant, samen
vijftich margen lants, gelegen opde Vlackte
off Amersfort naest aen het lant van Elbert
Elbertsen. Ende belooft hij comparant
derhalven voor hem, sijnen erven, ende
naecomelingen hem Loockermans voor
alle naemaninge te bevrijden, ende hem

[F6-A-page 1]

met de eerste gelegentheijt behoorlijcke
brieven van transport ende eigendom
te passeren, alles ter goeder trouwen,
Aldus gedaen ende gepasseert in Nieu Amsterdam
Nieu Nederlant ter presentie van Barent
Oosterman, ende Andries Andriesz. als get.
hiertoe versocht, die originele ruimte deses
onder mij notario berustende, neffens de
comparant ondert. hebben

Ten oirconde
D.V. Schelluijne Nots. Publ.
1653

[new page]

3 lines: *illegible*: Ac[te ***** ?

Beru[stende ***** voldaeene ?
inde [w]ij van het landt
N°. 7
Govert

[F6-A-page 2H]

[new page]

S^r. Govert
Loockmans

Adij 13 Jannew: 1662 In Harlem

[F7-A-page 1]

Eersamen vriendt tsaluit UE Aengenaemen vanden 16
Julij met de goederen in compangij van mijn soo [*soon?*] Cristoffel
Hoochlandt bennen mijn Godt lof wel ter hant gecommen
en tot een goede mart vercoft gelick wij UE met het
vorige schip hebben geadviseert voorders dat UE schade hebt
gehadt met de Gulden Arent over beschadicht goet dat een [*en*] geeft
geen questij in ons lant daervoor hebben sij de haeverij ick [*en*]
wil haer niet te goet latten nu soo ghijt verstaet soo
verstae ick dat oock; wat aengaet dat ghij mijn geluck wenst
met mijn schoon dochter daer heb ick UE seer van te bedancken
Ick hoop dat het hem wel sal gelucken soo sij maer wel
doen, en op haer dingen wel passen; voorders soo comt er [*en*]
grootte verandin inden taback ick heb met veel moijten
den taback vercocht maer soo ghij wederom met
mijn soo in Compangij sent soo doeter wat puijck
bij alwart maer een 3 part of de ¹/₂ ick salse dan veel
mackelicker vercoopen en goede prisen becommen ick
maeck van dit slechte goet veel meer als de andere
vant goet goet doen ghij en cont de partij niet wel
te groot senden soot u gelegentheijt is maer maect

dat ick tgoet met de eerste schepen mach hebben
en dat het boven op geschep woort soo can ickt
uit schip crigen, ja wel vercocht hebben eert
een ander in sijn huis heeft ten waer oock niet
quaet dat ghij met de schippers de vaten wat
nau bedon ick geloof qualick dat ander lieden
soo veel voort vat geeven doch ick en weet het
niet seecker Nu wij hebben altijt een goede
mart daer van gemack daer voor sende wij int schip
de trou voor UE rekeninck 1 mande met 2 vatgens
volgens de factuer daer neffens gaende Godt
den Heer gelieftse UE wel ter hant te laeten
commen en goede profijten van doen soo can
men altemet eens om men cander dencken want het
hier seer haest gedaen is Set Verbrugen hebben
wij den 10 dijto begraven hij is 3 weecken te voor bij
mijn te Harlem geweest en wist nieuwers of
ick verschoot seer sulcken gesonden broeder

[new page]

[F7-A-page 2]

dat ick dat horde tis secker dat wij daer eens van daen
sullen gaen maer onsecker wanneer hier neffen
wenschen wij UE altsamen een gelucksalich Nieu
Jaer en soo van harten, seer gegroet en Godt
bevolen met U huijsvrou en kinderen, UL Vriendt
H: Hoochlandt

[same page, bottom]

[F7-A-p2S]

Eersamen discreten
S^r. Govert Loockmans
Coopman
tot
Amsterdam in
Nieu Nederlant
p^r. schipper Voocht
die Godt bewart

[new page]

[F8-A-page1]

Roelof Jansz *f*50,-
Lourens vander Spiegel *f*65,-
Captⁿ. Laval *f*60,-
5 gl: Adolf Pieters *f*85,-
Inslags geleijt op *f*100,- en afgeloopen op
*f*12,- en aldaer gemeijnt door Hans Kierstede
soo dat de voorn. Hans Kierstede koop[er is

ter somme van seevenentnegentigh g[1?
in bevers, in oirconde desen geteeckent
in New Yorck ady 10 Junij 1671
I Bedloo [?] Hans Kierstede
W Bogardus

twelck getuyge
N. Bayard vendum^r.

[new page]

[F8-A-page 2]

De weduwe & erfgenaemen van wijlen Gov[ert
Loockermans sijn insgelijcks van voornemen
in publ. opvijlinge te vercopen ontrent
twe duijsent pannen de betaelinghe
sal moeten geschieden met gangbaer
zewant binnen den tijt van ses weecken
naer dato deses; te betaelen binnen 4 maenden

Voort hondert door Mr Steenwijck op f15

Captⁿ Marten f16,-

Stoffel van Laer f17,-

5gl. get.ver. door Idem f17.10

Ick onderges. Stoffel van Laer bekenne de
voorsz. Panne gecogt te hebben voor de somme
van seventien guldens en twaelf Stvers
voort hondert, te reeckenen naer de heele partij
In oirconde desen geteeckent in New Yorck
10 Junij 1671: Stoffel van Laer

J Bedloo[?]

Petrus Bayard [?]

Op conditie voors: sijn de erfgen. voornt.
willens te vercoopen een speelwagen met
sijn toebehooren

Ingeset bij Cornelis Steenwijck f200,-

Balthaz Bayard f250,-

Captⁿ. Kregier f260,-

Ariaen Cornelissen f265,-

1]6gl [?] Cornelis van Borsum f300,-

?]gl. Cornelis Steenwijck f325,-

Inslagh geleijt op f50,- en afgelooopen op niet
soodat ditto Steenwijck cooper blijft ter somme
van drie hondert vijffentwintigh guldens z[ewt?

N. Yorck ady ut supra Corn: Steenwijck

twelck getuyge

N. Baijard vendum^r:

[new page]

[F8-A-page 3H]

	zeewant		bevers
Opt groote huys getrocken	f10	&	een bever
Opt huys van Bernardus	f30,-		
Opt lot no 1:	f15,-		
Opt lot no 2	f10,-		
Opt lot no 3	f 5,-		
Op de valley etz.	f20,-		
Opt erf	f 5,-		
Op de panne	f 5,-		
Op de waagen	<u>f [damaged]</u>		
	f120,-		
Van mij selfs	f50,-		
Van Cornelis Dircksz [?]	f 5,-		
van Meutie Goverts	<u>f75</u>		
	f130,-		
door mij selfs overgehouden	<u>f 10,-</u>		
	f120,-		